

«Skal vi pule?»

Unge jenters opplevelser – eksponering av seksuell aktivitet på Reality-TV

Berit Elise Mæland
VID vitenskapelige høgskole
Campus

Masteroppgave
Master i Familieterapi og systemisk praksis

Antall ord: 21600
Dato: 27.05.2022

Sammendrag

I denne kvalitative studien har jeg ønsket å undersøke unge jenters opplevelse av å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV. Den overordnede problemstillingen har vært: «Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV?». For å svare på dette, har jeg foretatt kvalitative semistrukturerte intervju med fire jenter på 18 år, som går på skole og har sett minimum én full sesong av realityserien *Ex on the beach*. Med inspirasjon fra Interpretative Phenomenological Analysis, som er en fortolkende fenomenologisk analyse kom jeg fram til følgende fem hovedfunn: (1) Blandede følelser, fra underholdning til sinne, provokasjon og empati, (2) Bedre tanker om seg selv, men også frykt for å oppleve ubehag i eget liv, (3) Kontekstforståelse - skillet mellom produksjon og eget liv, (4) Bra å se sex - men ikke sexpress og (5) Opplevelse av utseende og kroppspress. Studiens funn kan bidra til økt kunnskap og bevisstgjøring, samt også vise til behov for flere studier omkring dette temaet.

Nøkkelord: Ungdom, seksualitet, reality-TV, sosialkonstruksjonisme, kvalitativ studie, opplevelse

Studiens veileder: Anne-Berit Østvik

Summary

In this qualitative study I wanted to explore young girls' experience of being exposed to sexual activity on reality TV. The overall thesis question was: "What are young girls' experience of being exposed to sexual activity on reality TV?". To answer this, I have conducted qualitative semi-structured interviews with four girls of 18 years, which go to school and have seen at least one full season of the reality series *Ex on the beach*. Through inspiration from Interpretative Phenomenological Analysis, which is an interpretive phenomenological analysis, resulted in the following five main findings: (1) Mixed emotions, from entertainment to anger, and provocation and empathy, (2) Better thoughts about oneself, but also fear of experiencing discomfort in one's own life, (3) Contextual understanding - distinction between production and one's own life, (4) Good to see sex - but not sex pressure and (5) Experience of appearance and emotional pressure of body image. This study's findings can contribute to increased knowledge and awareness, as well as point to the need for more studies on this topic.

Keywords: Youth, sexuality, reality TV, social constructionism, qualitative study, experience.

Literary mentor: Anne-Berit Østvik

Forord

Årene som masterstudent i familierapi og systemisk praksis har utvidet min forståelse av meg selv som terapeut og menneske. Det har vært lærerikt, spennende og utfordrende. Det har gitt meg en viktig lærdom i forhold til hvordan forstå, og møte mennesker på en bedre måte. Den sirkulære forståelsen og de systemiske perspektivene har vært med på å endre meg som menneske og fagperson. En holdningsendring jeg aldri ville vært foruten. Studieukene, oppgavene, refleksjonene og menneskemøtene har gitt meg mange utfordringer og større tro på meg selv som menneske og som terapeut. Jeg har lært mye som jeg vil ta med meg videre i livet. Det har vært en transformativ prosess jeg er veldig stolt over. Oppgaven har blitt til med hjelp, motivasjon og støtte fra flere personer.

Jeg vil takke fire flotte unge jenter, som stilte som informanter. De har gitt meg et godt materiale å jobbe med. Jeg vil takke dem for at de har latt meg få tilgang til deres livsverden. Jeg er takknemlig for at de har gitt meg tid til å gjennomføre intervju, og for at de har hatt mot til å delta i en studie som omhandler sensitivt tema som eksponering av seksuell aktivitet. Uten dere hadde ikke denne oppgaven blitt til. Jeg håper at jeg har klart å ivareta stemmene deres på en god måte. Jeg vil takke min veileder Anne-Berit Østvik og klasselærer Lennart Lorås for konstruktive tilbakemeldinger og en opplevelse av å ikke være alene når jeg holdt på å miste motet. Jeg vil takk Anne Øfsti for et motiverende skrivekurs om å bare skrive selv om jeg ikke opplever mestring, gnist og lyst. Om å legge vekk prestasjon og krav, og fokusere på hva det er jeg vil med denne oppgaven. Jeg vil takke min tidligere mann Odd Magnar Drivenes for støtte og motivasjon til å starte på denne reisen for fire år siden. Jeg vil takke kjæresten min Thor Hagen Ramos for at han har lyttet, vist interesse, bidratt til nyttige diskusjoner, motivert og heiet på meg. Jeg vil takke mor til kjæresten min Anne Kathrine Hagen for akademisk bidrag, gode innspill og et varmt hjem å bo i når jeg har reist til Oslo for å gjennomføre studiet. Jeg vil takke familien min og venner for at de har holdt ut med meg når jeg har vært opptatt med meg selv og oppgaveskrivingen.

Tusen takk!

Haugesund, 27.05.2022

Berit Elise Mæland

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
Summary	3
Forord	4
1 Innledning	7
1.1 Problemstilling og forskningsspørsmål	7
1.2 Bakgrunn for valg av tema	7
1.3 Studiens formål og relevans	9
1.4 Avklaring av begreper og avgrensning av studien	9
1.5 Oppgavens oppbygging	10
2 Teori	11
2.1 Ungdom	11
2.2 Hva er reality-TV?	12
2.2.1 <i>Ex on the beach</i>	13
2.3 Seksualitet	15
2.3.1 Det seksuelle skript	17
2.4 Sosialkonstruksjonisme	18
2.5 Systemteori: Fenomener forstås som en del av et samspill	19
2.6 Kontekstforståelse	19
2.6.1 Gi mening til fenomenet	20
2.7 Diskurser	20
2.7.1 Diskursbegrepets praktiske konsekvens	21
2.8 Relevant forskning	22
3 Metode	25
3.1 Valg av problemstilling	25
3.2 Kvalitativ tilnærming	25
3.3 Kvalitativt forskningsintervju	26
3.4 Utforming av intervjuguide	26
3.5 Gjennomføring av intervjuene	27
3.6 Utvalg	29
3.7 Rekruttering	29
3.8 Informasjon og samtykke	31
3.9 Transkribering	31
3.10 Vitenskapsteoretisk ståsted - fenomenologisk-hermeneutisk forståelsesramme	32
3.10.1 Menneskets livsverden – informantenes egne perspektiver	32
3.10.2 Subjektiv opplevelse mot dypere mening	32
3.10.3 Hermeneutisk fortolkning - mening forstås i kontekst	33
3.11 Interpretative Phenomenological Analysis	33
3.12 Reliabilitet og validitet	35
3.13 Ethiske vurderinger	36
3.14 Forforståelse	37
4 Presentasjon av funn	39
4.1 Blandede følelser, fra underholdning til sinne, provokasjon og empati.	39

4.2 Bedre tanker om seg selv, men også frykt for å oppleve ubehag i eget liv	40
4.3 Kontekstforståelse – skillet mellom produksjon og eget liv	42
4.4 Bra å se sex, men ikke sexpress	43
4.5 Opplevelse av utseende og kroppspress	46
5 Diskusjon	49
5.1 Blandede følelser, fra underholdning til sinne, provokasjon og empati	49
5.2 Bedre tanker om seg selv men også frykt for å oppleve ubehag i eget liv	51
5.3 Kontekstforståelse – skillet mellom produksjon og eget liv	52
5.4 Bra å se sex – men ikke sexpress	54
5.5 Opplevelse av utseende og kroppspress	57
6 Avslutning	60
6.1 Mulige begrensninger ved studien	60
6.2 Implikasjoner for praksis	62
6.3 Implikasjoner for forskning	62
6.4 Refleksjoner og avsluttende kommentarer	62

Litteraturliste

Vedlegg

1 Innledning

«Jeg undrer meg over hvordan det er å være ung kvinne i dag og vandre i et landskap som påvirkes av så mye forskjellige såkalte ”normaliteter”. Det å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV er noe som har vekket stor interesse hos meg. Jeg undrer meg over hvorfor dette fremstår spennende; Liker jeg det? Liker jeg det ikke? Er det provoserende? Hva er det i meg som kjenner på dette? Skaper det usikkerhet, eller kan det være noen fordeler med dette seksualiserte reality-fenomenet? Jeg undrer meg om man blir mer eller mindre usikker av eksponeringen man utsettes for i dag? Hvordan oppleves det for unge jenter? Føler de på press om å passe inn, og være som de man observerer? Hvordan snakkes dette om blant ungdommer i dag? Er det kult å ha mange sexpartnere? Er det innafor å spørre: “Skal vi pule?”»

1.1 Problemstilling og forskningsspørsmål

Med bakgrunn i temaet reality-TV og seksuell aktivitet har jeg valgt følgende problemstilling:

«Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV?»

Jeg har også valgt fem forskningsspørsmål:

- 1) Hva er ditt forhold til *Ex on the beach*?
- 2) Hvordan opplever du at valg blir tatt i forhold til sex i *Ex on the beach*?
- 3) Hva tenker du om holdningene til sex som vises av deltagerne i *Ex on the beach*?
- 4) Hva opplever du er normalt i forhold til sex i *Ex on the beach*?
- 5) Hvem tenker du er forbilder i ditt liv i forhold til sex?

1.2 Bakgrunn for valg av tema

Som menneske og fagperson er jeg interessert i hva som påvirker oss og hvordan det vi eksponeres for berører oss. Interesse for ungdommer i sårbar alder er noe jeg har vært ekstra opptatt av. Ungdomsår hvor man ønsker å passe inn, forsøker å finne seg selv samtidig som

man vandrer i ulike landskap er noe jeg synes er spennende. Hvordan påvirkning fra samfunnet, kulturen og miljøet man er en del av får betydning for hvem man er og blir. Jeg ønsket derfor å skrive en masteroppgave som hadde fokus på ungdommer.

Inspirasjonen og lærdommen om systemisk tenkning har gjort meg enda mer opptatt av hvordan vi mennesker blir til i møte med hverandre, relasjonene, konteksten og systemene vi er en del av. I masteroppgaven ønsket jeg å fokusere på ungdommenes livsverden, nærmere bestemt unge jenters meninger, tanker og opplevelser knyttet til reality-TV og seksualitet, i dagens samfunn.

Jeg har spesifikt i denne studien fokusert på jenter i 18 årsalderen som ser ukentlig på TV-program med innhold knyttet til seksuell aktivitet. TV-programmet jeg retter fokuset på er realityprogrammet *Ex on the beach*. Konseptet i dette programmet går ut på at en gruppe unge «pene» mennesker reiser til et ferieparadis der de blir delt inn i par. De eksponeres for store mengder alkohol, konkurranser og ulike overraskelser som skal skape «drama». Dette er et TV-program som har fokus på å eksponere seksualitet i form av bytte av partnere, leker hvor man bestemmer hva andre skal gjøre og oppfordring til nakenhet. Deltagerne deler svært privat informasjon om seg selv i form av språk og handlinger. Eks-kjærestene kommer uventet inn i programmet for å skape ulike reaksjoner og bevegelser i ferieparadiset. Alt filmes og klippes for å skape mest mulig spennende innhold for seerne.

Interessen for å forske på dette temaet har sin bakgrunn i mine egne møter med ungdommer, profesjonelt og privat. Som praktiker og terapeut har jeg arbeidet innenfor ulike kontekster og de siste årene har jeg arbeidet med ungdommer. Historier som er blitt fortalt til meg omhandler unge jenter som har sex med flere partnere, deler nakenbilder og har sex med tilskuere. Samtidig med disse historiene forteller de også at de aktivt ser realityprogram som blant annet *Ex on the beach*. De forteller om deltagere de synes er «kule» og som de følger på ulike sosiale medier. Jeg har selv sett dette TV-programmet og ulike intervjuer av deltagere på Instagram og YouTube. Jeg har kjent på ulike følelser i forhold til denne typen eksponering av ungdomskultur og seksuell aktivitet. Jeg er blitt nysgjerrig på om dette er «normalen» for unge mennesker i dag, og hvilke opplevelser de har knyttet til dette.

1.3 Studiens formål og relevans

Studiens formål er å berike og utvide informasjon og beskrivelser om opplevelser hos unge jenter knyttet til å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV. Gjennom en kvalitativ undersøkelse av hvordan unge jenter selv opplever å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV, bidrar dette arbeidet med ny kunnskap om et dagsaktuelt fenomen som kan være relevant for flere. Egne forforståelser hos voksne kan trenge ny informasjon for at vi kan møte ungdommene i forhold til dette temaet på en bedre måte. Det kan være relevant i forhold til undervisning knyttet til ungdommers liv, valg, holdninger og tanker. Det kan være nyttig i forhold til klinisk arbeid med ungdom og familier ved å forstå mer av hva dette fenomenet skaper av tanker, følelser og opplevelser. Det kan også være av interesse i forhold til regulering av eksponering i forhold til denne typen TV-programmer dersom funnene skulle si noe om negative konsekvenser. Det kan også føre til informasjon som kan bidra til at ungdommer selv får en større forståelse for hvordan de ubevisst eller bevisst påvirkes av å bli eksponert for dette innholdet over tid. Jeg mener dette har en bred relevans for å forstå ungdommer og deres livsverden på en bedre måte.

1.4 Avklaring av begreper og avgrensning av studien

Jeg har valgt å bruke begrepet «opplevelse» slik det presenteres av Teigen (2020): «Opplevelse er innholdet av en persons subjektive erfaring, av ytre sansepåvirkning (persepsjon), emosjonell tilstand (følelse), tankeprosesser, motivasjon og annet» (Teigen, 2020).

Ettersom begrepene «holdninger» og «normalitet» er sentralt i studien vil jeg gjøre kort rede for min valgte betydning av disse begrepene.

Holdninger omfatter både tanker, følelser og handlinger. Holdningene våre utvikles i samspill med omgivelsene og påvirkes av de erfaringene vi gjør oss. Holdninger kan også være et resultat av opplevelser, erfaringer eller kunnskap. En holdning er en oppfatning eller innstilling en person har (Bostad et al., 2020).

«Når man sier normalitet, sier man også avvik. For at noe skal være normalt, må noe annet være unormalt. Men hva som er normalt og unormalt varierer, både historisk, mellom samfunn og innen ett og samme samfunn» (Breivik & Hylland, 2006).

Jeg har valgt å ikke spesifisere «sex» eller «seksuell aktivitet», men latt det være opp til informantene å velge hva de legger i begrepet. På grunn av informantenes alder, sårbarhet og problemstilling vurderte jeg det ikke som nødvendig å spesifisere dette ytterligere for å få tak i informantenes opplevelser.

Oppgavens problemstilling er avgrenset til å handle om et spesifikt TV-program, og vil derfor ikke ha fokus på andre faktorer som kan være av betydning for ungdommenes opplevelser knyttet til eksponering av seksuell aktivitet.

1.5 Oppgavens oppbygging

Så langt i første kapittel har jeg gjort rede for bakgrunnen for valg av tema, samt hva studien ønsker å rette fokus på gjennom presentasjon av problemstilling, tema og forsknings spørsmål. Jeg har også redegjort for mine tanker om relevans med studien og presentert begrepsavklaring og avgrensning.

Jeg fortsetter i kapittel 2 med en presentasjon av teori og relevant forskning. I kapittel 3 vil det gjøres rede for metode og fremgangsmåte for innsamling og analyse av data. I kapittel 4 presenteres studiens funn. I kapittel 5 gis en drøfting av funnene i sammenheng med presentert teori og supplerende teori. I kapittel 6 vil jeg kort oppsummere studien, presentere mulige begrensninger, samt peke på mulige implikasjoner for praksis og idéer til videre forskning. Jeg avslutter oppgaven med refleksjon, og avsluttende kommentarer.

2 Teori

I det følgende vil jeg presentere relevant teori om ungdom, reality-TV og seksualitet. Videre vil teori om sosialkonstruksjonisme, systemteori, kontekst og diskurser presenteres. Kapitlet avsluttes med aktuell relevant forskning.

2.1 Ungdom

Ungdom er et begrep som brukes og kan forstås på mange måter. I denne oppgaven har jeg valgt å definere ungdom bredt, som en livsfase mellom barndom og voksenliv. Til enhver tid vil historiske og vitenskapelige endringer sette sitt preg på hva som er de rådende oppfatningene om ungdom. På bakgrunn av denne kontinuerlige utviklingen dannes det nye forklaringer og «fortellinger» om ungdommens rolle i samfunnet. Hall (1904) var en av de første innenfor den psykologiske vitenskapen som prøvde å lage en sammenhengende forklaring på ungdomstidens spesielle problemer og utfordringer. Han var inspirert av Darwins utviklingslære, samt fysiologiens og de samfunnsmessige faktorenes betydning for å forklare ungdommers forhold til blant annet seksualitet (Hall, 1904, sitert i Aagre, 2014, s. 13). På 1920- og 1930-tallet ble Freuds psykoanalyse (Stanicke & Strømme, 2021) og teorien om seksualitetens avgjørende betydning for alvor kjent innenfor vitenskapen. Teorien om de ubevisste kreftene i menneskesinnet ble etter hvert en fremtredende forklaringsmodell innenfor ungdomspsykologien (Aagre, 2014, s. 14). Eriksons teori om identitet på 1950- og 1960-tallet bidro med en kobling og forståelse mellom individuelle utviklingspsykologiske forklaringer i Freuds ånd og forklaringer som vektla betydningen av sosiale og kulturelle forhold, inspirert av antropologien (Erikson, 1950; Erikson, 1968, sitert i Aagre, 2014, s. 14).

På 1970-tallet skapte Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell et nytt begrepssystem med introduksjon av et helhetssyn på ungdommens oppvekstforhold. Helhetssynet vektla at individuelle, familiemessige og samfunnsmessige forhold måtte ses i sammenheng. Det ble også fokusert på betydningen av det sosiale nettverket for ungdommens utvikling (Bronfenbrenner, 1979; Bø 2012, sitert i i Aagre, 2014, s. 14). I de senere årene har teorier om kjønn og kjønnssosialisering, etnisitet og klasse og populærkulturens rolle i stadig økende

grad trukket inn i ungdomsteoriene (Bjerrum Nielsen & Rudberg, 2006; Bjerrum Nielsen, 2009 og 2014, i Aagre, 2014, s. 15).

Ungdomsteoriene blir påvirket av vitenskapelige endringer og av samtidens debatt i kultur og samfunnsliv. Det finnes ingen kunnskap eller enkel definisjon om ungdom som er «nøytral eller «objektiv» (Aagre, 2014, s. 15). Medisinsk forskning har de siste tiårene ledet fram til en erkjennelse av at hjernen moduleres i et tidsspenn som strekker seg opp i voksen alder (Haavet, 2005, s. 21). En kontinuerlig nevrologisk utvikling i samspill mellom indre og ytre faktorer, og som kan skje gjennom hele livet. For å forstå ungdommens utvikling er det derfor viktig å unngå forenklinger av denne perioden av livet (Haavet, 2005, s. 21). Den sosiale og kulturelle konstruksjonen har endret seg og fått betydning for forståelsen av «ungdommen». Opprinnelig dreide forestillingen om ungdommen seg om en relativt kort periode mellom det å være barn og bli voksen. Etter hvert ble det behov for en lengre fase for en mer omfattende og ulik samfunnsmessig utvikling og sosialisering. Begrepet om ungdommen har både tids- og innholdsmessig blitt bredere og mer utvidet innhold/forståelse enn det opprinnelige (Hølge-Hazelton, 2003, s. 14-15).

2.2 Hva er reality-TV?

Reality-TV ble en trend i TV-bransjen fra århundreskiftet og tidlig 2000-tall. Reality-TV er en TV-sjanger med elementer fra fiksjon og fakta (Enli, 2018). Den omtales som en hybridsjanger. Sjangeren bygger på konstruert virkelighet. Trekket ved sjangeren er at det er vanlige mennesker som spiller hovedrollene, ikke profesjonelle skuespillere. Deltagerne spiller seg selv og er ment å være autentiske. Sjangeren ble raskt utbredt og populær i store deler av verden (Enli, 2018). De fleste realityserier bygger på konsepter som selges på det internasjonale TV-markedet, og er derfor bundet til et format som eies av produksjonsselskap. Sjangeren har røtter tilbake til dokumentarfilm. Det er en «flue på veggen»-filming der kamera er ment å dokumentere det som skjer i virkeligheten. I tillegg til dokumentariske element, har reality-TV sjangeren innslag av drama eller såpeopera, altså konflikter mellom personer som følges over tid. Følelser blir uttrykt åpent og gjerne dramatisk. Deltagere er valgt ut med tanke på å skape dynamikk og fungere i bestemte roller i forhold til hverandre (Enli, 2018).

Reality er en form for digital teknologi. Digital teknologi handler ikke bare om store utviklede samfunnsendringer, de foregår også på individnivå og får konsekvenser for hvordan vi mennesker tenker om «selvet». Digital teknologi brukes for å utrykke identitet, og identiteten formes gjennom teknologi. Reality representerer «virkeligheten» istedenfor den idealiserte måten å fremstilles i media. Den idealiserte måten å fremstilles på kan ses som den perfekte, mens reality er kontrasten som utfordrer de urealistiske standardene som skapes gjennom mediene (Ask & Søråa, 2021, s. 210-211). Selv om «hvem som helst» i teorien kan bli mikrokjendis eller en influencer, er det sjelden det er «det vanlige» eller representative som kjennetegner de som blir kjent for å «være seg selv». De blir kjent fordi de er villige til å dele noe privat, eller på andre måter klarer å fenge et publikum. Berømmelsen handler om å være villig til å dele det personlige (Ask & Søråa, 2021, s. 219). I motsetning til tradisjonelle kjendiser som i større grad forventes å ha eksepsjonelle, eller uvanlige liv, viser mikrokjendisen eller influenseren seg fram som «ekte folk» med «ekte problemer». Dette skjer i en tett relasjon til sitt publikum som forventer at de svarer og kommenterer på plattformer der de opererer (Ask & Søråa, 2021, s. 220).

2.2.1 Ex on the beach

For å gi litt mer forståelse for det spesifikke reality programmet *Ex on the beach* vil jeg presentere noe av det som produksjonsselskapet selv sier om programmet: *Ex on the beach* er en norsk reality-TV-serie som har blitt sendt på TV i Norge siden 2018. Det er en norsk versjon av den britiske serien med samme tittel. Programmet er tilgjengelig i en rekke land. Wikipedia beskriver TV-serien slik:

«I *Ex on the Beach Norge* sendes åtte sexy single av gårde til en paradisstrand for å bade, feste og elske (livet). Men det er en twist: Én etter én dukker ekskjærestene deres opp fra vannet og det kan føre til skjær i den azurblå sjøen» (Wikipedia, 2022).

Gjennom programmene har unge mennesker blitt offentlige profiler med en stor følgerskare og påvirkningskraft. I følge Discovery har *Ex on the beach* seermessig levert bedre enn forventningene. Episodene er blant de mest sette på norske strømmetjenester. Hanne McBride mener Discovery har vært tydelige på at subkulturen som vises i programmet, lever i beste

velgående i landet over. Hanne McBride forteller at *Ex on the beach* er en seersuksess (Ertesvåg & Ording, 2018).

I offentlige intervjuer på sosiale medier som YouTube (2022) og Instagram (2022) presenteres ulike utsagn fra deltakere i *Ex on the beach*. I intervjuene presenteres det beskrivelser av utseendet, egne seksuelle ferdigheter, meninger om sex og det motsatte kjønn. For å gi innblikk i språket og holdninger som presenteres i programmet har jeg valgt å gjengi tre ulike intervjuer av tidligere deltagere i programmet:

Jeg er veldig fornøyd med mitt eget utseende, jeg har jo selvfølgelig betalt for de så da burde jeg jo være fornøyd. Guttene synes jeg ser veldig bra ut og jeg har store pupper og har en dritbra personlighet. Jeg liker gutter som er litt mye, tar kontrollen, byr på seg selv og behandler meg som en prinsesse. Jeg og eksen møttes for mange år siden, så fikk vi en god tone, men så var han ikke så god i sengen som jeg foretrakk så da funket det ikke. (Kvinnelig deltaker, *Ex on the beach*, 2021)

Jeg har svart belte i one-night stands. Jeg har vel hatt med meg såpass mange jenter hjem at jeg kan si at jeg har doktorgrad i one-night stands. Jeg vil tørre å påstå at jeg er vant med å få viljen min, det er noen ganger det ikke skjer. Da er det ikke fordi jeg har gjort noe, da er det fordi hun er gnien. Jeg pleier å få det som jeg vil. (Mannlig deltaker, *Ex on the beach*, 2020)

Det funker veldig dårlig å ha guttevenner fordi alle vil bare pule meg liksom, men det går fint, jeg er åpen. Neida, jeg kødda. Jeg tror fort at andre kan irritere seg over meg fordi for det første så tar jeg veldig mye plass, jeg er veldig høylytt, veldig utadventt, og har veldig sterke meninger, åsså er jeg penere en alle andre. For at jeg skal like en gutt så må han være høyere enn meg, brunere enn meg, morsommere enn meg og i hvert fall smartere enn meg. (Kvinnelig deltaker, *Ex on the beach*, 2021)

Gjennom mediene skapes et toveis og gjensidig forhold, mellom mennesker og mediene. På den ene siden blir vi påvirket og preget av mediene. På den annen side er det mennesker som

skaper mediene. Mediene følger også markedets behov, og underlegger seg kommersielle lovmessigheter. Evnen til å overleve for mediene er ikke at de representerer kvalitet, men at flest mulig vil betale (Almås, 2004, s. 115). Media har en sentral rolle i unges liv og det er lett å uttrykke frykt for den negative påvirkningen det kan representere. Det finnes også positive sider hvor media gir informasjon, underholdning og muligheter for samspill med andre (Anderson et al., 2003). Å innta et ekstremt synspunkt som enten forherliger ukritisk eller tar avstand fra mye av det media og informasjonsteknologien bidrar med, blir en forenkling (Kvello, 2008, s. 184). Media innebærer modellering på et enkelt nivå og sosiale modeller for informasjonsprosessering på et mer komplekst nivå (Dubow et al., 2007, Huesmann & Taylor, 2006, sitert i Kvello, 2008, s. 185). Media gir et omfattende galleri av potensielle rollemodeller. Media både skaper og forsterker tendenser som er i samfunnet (Brown 2006, i Kvello, 2008, s. 185). Rollemoellene som presenteres spiller mye på seksualitet, materielle goder og intriger (Mastro & Greenberg, 2000, Yokota & Thompson, 2020, sitert i Kvello, 2008, s. 185). I debatter om påvirkning kan man ikke snakke om mediekonsumenter som en homogen gruppe, den er i aller høyeste grad heterogen. Mediene har derfor ulike påvirkningskraft og påvirkningsretning for ulike personer (Kvello, 2008, s. 185).

2.3 Seksualitet

I snever forstand er vår seksuelle anatomi kun definert som reproduktiv, men sex er mye mer enn biologi. Vi lever i en tid hvor holdninger til sex og seksualitet er mer inkluderende og framtidsrettet enn noen gang før. Sex kan ses som et instinkt, men det er også et ønske og et valg. Seksualiteten vår er ikke statisk, men kan ses som et delvis resultat av miljøfaktorer og innebygde reaksjoner. Våre seksuelle lyster og preferanser kan være et bilde av oss selv på et gitt tidspunkt. Forskjellene i oss som mennesker, fører til at vi blir mennesker med endeløse seksuelle variasjoner (Godson, 2002, s. 16).

Det er ulike definisjoner av begrepet seksualitet. Verdens helseorganisasjon (WHO, 1986) beskriver seksualitet som en integrert del av ethvert menneskes personlighet. Seksualiteten er et grunnbehov som utgjør et aspekt av å være menneske, og som ikke kan skilles fra andre livsaspekter. Seksualitet er ikke det samme som samleie eller evnen til å oppnå orgasme, og er heller ikke summen av hele vårt erotiske liv. Alt dette kan være en del av vår seksualitet, men behøver ikke å være det. Seksualitet omfatter så mye mer. Seksualitet finnes i energien som driver oss til å søke kjærlighet, kontakt, varme og nærhet. Den uttrykkes i det vi føler,

hvordan vi beveger oss, hvordan vi berører andre og selv blir berørt. Seksualiteten handler om å være sensuell, så vel som å være seksuell. Seksualiteten påvirker våre tanker, følelser, handlinger, og vårt samspill med andre mennesker (Hegge, 2018, s. 38). Beskrivelsen tydeliggjør hvor omfattende seksualiteten er, og forståelsen av at seksualitet er noe vi er, ikke noe vi har. Vi fødes seksuelle, videre kan vi velge hvordan vi uttrykker vår seksualitet, som gjøres ulikt og på like mange vis som det er mennesker (Hegge, 2018, s. 38).

Verdens helseorganisasjon omtaler seksuell helse som en tilstand av fysisk, emosjonelt, mentalt og sosialt velvære. Det handler ikke bare om fravær av sykdom og dysfunksjon, men krever en positiv og respektfull tilnærming til seksualitet og seksuelle forhold. Muligheten for å ha behagelige og sikre seksuelle opplevelser, uten tvang, diskriminering og vold. For at seksuell helse skal oppnås og opprettholdes, må alle menneskers seksuelle rettigheter respekteres, beskyttes og oppfylles (Hegge, 2018, s. 40). Foucault uttrykker at seksualitetens betydning blir til igjennom komplekse prosesser som ligger bortenfor den konkrete sexakten og individets kontroll. Han beskriver seksualitet som et kulturelt system og dette systemets konsekvenser, vitenskapeliggjøring og effekter er ikke låst i en på forhånd gitt struktur (Foucault, 1999, s. 117).

Seksualitet overøser oss fra aviser, TV og internett på en stadig mer upersonlig måte. I seksualitet finner vi avtrykk av historisk epoke og kulturell kontekst. Seksualitet kan ses som noe som formes sosialt og kulturelt. Det kan også ses som et speil som viser oss trekk ved samfunnsmessige forhold (Pedersen, 2005, s. 9-10). Den britiske sosiologen Weeks sier det slik: *"As sex goes, so goes society"* (Weeks, 2003, sitert i Pedersen, 2005, s. 10). Samliv, kropp og nytelse er temaer som debatteres hele tiden. Vår seksuelle identitet kan ses som dyp personlig, samtidig knyttet til ulike tilknytninger og identifikasjoner, formet i en historisk kontekst, skapt i et unikt livsløp. Man kan bruke begrepet *hybride* identiteter og peke på at de rommer fragmenter av historie og særegne personlige erfaringer. En måte å forstå seksuell identitet på er å tenke oss at identiteten er personlige fortellinger, narrativer, som gir sammenheng og mening til de livene vi faktisk lever (Pedersen, 2005, s. 9-10). På den måten blir vi i stand til å markere tilknytning og fellesskap, men også egenart, forskjeller og avstand (Weeks, 2003, sitert i Pedersen, 2005, s. 10-11). Vår seksuelle identitet kan ses på som noe som formuleres og reformuleres hele tiden, gjennom følelser, handlinger og relasjoner. Det intime og personlige formes i samspill med dem vi samhandler med, i en bestemt historisk, kulturell og sosial kontekst. Konteksten gir rammen for det vi gjør, samtidig som den skriver

seg inn i oss (Pedersen, 2005, s. 11).

2.3.1 Det seksuelle skript

Ifølge skriptteori formes vår seksualitet gjennom ulike prosesser. I denne prosessen er det ikke slik at man bare kopierer det som er etablert i kulturen, men man forhandler fram individuelle tilpasninger. Prosessene i skriptteorien kan lokaliseres i tre nivåer: Kulturelle scenarier, interpersonlige skript og intrapsykiske skript (Gagnon & Simon, 1973, sitert i Pedersen, 2005, s. 48).

Kulturelle scenarier er koder for seksualitet på kollektivt nivå (Pedersen, 2005, s. 48). De kan ses som kulturelle narrativer eller systemer av symboler og tegn som gir forordninger om hva vi kan og ikke kan gjøre. Scenariene endres over tid og de som bidrar til å formulere representasjoner av dem i det offentlige rom, for eksempel media, spiller viktige roller. Gradvis framforhandles nye uttrykk. Scenariene er formulert på et allment plan, og er for abstrakte til å tilpasses konkrete situasjoner. Vi improviserer og på den måten endres samfunnets definisjoner av seksualitet (Pedersen, 2005, s. 48).

Det *interpersonlige skript* sikter til strukturerte og standardiserte prosesser av interaksjon, hvor aktørene omformer narrativene til konkrete og meningsfulle handlinger. I de interpersonlige skriptene spiller aktørene særegne roller. Slik forhandles den enkeltes handlingsrom fram, tilpasset omgivelsenes forventninger (Pedersen, 2005, s. 48).

Det *intrapsyiske skriptet* tar hensyn til at det vil være minst to personer som møtes i situasjonene. Det intrapsyiske skriptet er produktivt og forsøker å tilpasse de aktuelle handlingene til den enkeltes behov, som ofte vil bestå av ubestemte lengsler og ønsker (Pedersen, 2005, s. 48). Det intrapsyiske skript er nødvendig når en skal forhandle fram løsninger på møtet mellom lengsler, begjær og de konkrete situasjonene en befinner seg i, med den eller de partnere som finnes. Seksuell handling involverer et reflekterende individ som samhandler med andre, hjulpet av et system av normer og instruksjoner. Valg om å ha seksuell aktivitet vil være en refleksjon over hvem andre i referansesystemet som gjør det og hva vil det bety for hen og den andre. Videre vil hen ta i betraktning de sosiale rammene de befinner seg innenfor. Samtidig vil hen måtte føle seg fram i samhandlingen med den andre. Styrken til det seksuelle skript ligger i at det bringer sammen to nivåer av mening – det kulturelle intersubjektive og det intrapsyiske – til ett samlet system for samhandling. Enklere

sagt kan man si at den enkeltes lengsler og begjær må forstås sammen med kulturell og sosial mening (Pedersen, 2005, s. 48-49).

2.4 Sosialkonstruksjonisme

Sosialkonstruksjonismen gir forståelse av hvordan ungdommene skaper mening i det de opplever. Sosialkonstruksjonister mener at all kunnskap er historisk og sosialt mediert, derfor kan ikke alt måles objektivt eller nøytralt (Langdridge, 2006, s. 250). Dette ståstedet er opptatt av å forstå hvordan mennesker konstruerer sin sosiale virkelighet. Sosiale fenomener må forstås i lys av spesifikke sosiale og historiske betingelser. Det handler ikke om å identifisere og måle et fenomen, men å se det som mer komplisert enn som så. Endringer oppstår fordi tidene endrer seg (historiske forandringer), og med tidene endres også sosiale holdninger (sosiale forandringer) (Langdridge, 2006, s. 250). Materialet for denne studien ses som et resultat av felles språk og meningsforståelse mellom mine informanter og meg, i lys av de sosiale og historiske betingelsene vi befinner oss i.

Sosialkonstruksjonisme er en form for sosial undersøkelse (Anderson, 2003, s. 70) som utfordrer ord som «sannhet», «objektivitet» og «viten». Idéen handler om en dialogisk prosess, en invitasjon til ny og utvidet forståelse. Sammen konstruerer vi vår verden hvor det er i relasjonene verden blir til for oss. Sosialkonstruksjonisme sier ikke «det er ingen virkelighet», det som er avgjørende er at når mennesker definerer noe som en «virkelighet», så snakker de ut fra et bestemt synspunkt for hvordan det gir mening (Gergen, 2010, s. 15). I bredere forstand kan man si at vi konstruerer den verdenen vi lever i ved å kommunisere med andre. De virkelighetene vi lever i er resultatet av de samtalene vi er involvert i. Gjennom samtale med informantene mine om fenomenet jeg ønsker å undersøke kommer vi sammen fram til en virkelighet. Dette perspektivet fremhever et bredt spekter av muligheter og en endeløs invitasjon til fornyelse. Når vi snakker sammen, stiller spørsmål, lytter til nye stemmer, utforsker alternativer og utfordrer «common sense» utfordres vi til å se nye verdener som rommer nye betydninger, valg og muligheter (Gergen, 2010, s. 13-16). Sagt på en annen måte, vi har ikke tilgang til en objektiv erkjennelse av virkeligheten og verden, det eneste vi vet er idéen vi selv har om situasjonen, fenomenet eller den andre (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 88). Det tas utgangspunkt i et fortolkende perspektiv som legger vekt på betydningen som er konstruert, ikke forutbestemt. Ordenes betydning og den meningen vi tillegger hendelser og erfaringer i våre liv skapes i samspill og samtaler med seg selv og andre. De kan alltid

fortolkes på forskjellige måter (Anderson, 2003, s. 66). I møte med meg vil også mine spørsmål, tilstedeværelse og påvirkning være en del av den forståelsen og konstruksjonen som blir til.

2.5 Systemteori: Fenomener forstås som en del av et samspill

Systemisk tenkning innebærer en forståelsesmåte hvor man ser på mennesker og fenomener som del av systemer og som «levende». En av de fremste representantene for det systemiske paradigmet er Bateson. Batesons utgangspunkt er at mennesket er en del av et hele det ikke kan sees uavhengig av (Bateson, 2005, sitert i Jensen, 2009, s. 22-23). Systemteorien ble utviklet for å beskrive og forstå kommunikasjon mellom mennesker (Bateson, 2005, sitert i Jensen, 2009, s 27). Det systemiske paradigmet har fokus på relasjoner, og at fenomener forstås som en del av et samspill, som pågår kontinuerlig. Videre er konteksten som et fenomen opptrer i, sentral for forståelsen av fenomenet. Ord og handlinger gir ikke mening uten kontekst (Bateson, 2005, sitert i Jensen, 2009, s. 23). Hvordan ungdommer kommuniserer sammen og er i relasjon til hverandre, er et samspill som får betydning for opplevelser og meninger om virkeligheten de opplever og uttrykker.

2.6 Kontekstforståelse

I sosialkonstruksjonisme og i systemteori vil man se på det man lærer som en konstruksjon gjennom samhandling i en kontekst. Ikke noe som oppdages som objektive og allmenngyldige sannheter. Læring handler om å delta i sosiale praksiser, og er alltid situert eller plassert i en fysisk og sosial kontekst (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 70). Hva man lærer om verden og seg selv vil formidles og medieres gjennom det språket vi bruker og gjennom de menneskeskapte tankemåtene, teknikkene, redskapene, metodene og gjenstandene som er utviklet i den sosiale sammenhengen vi er en del av. Vi lærer av andre mennesker, sammen med andre mennesker og får del i kunnskapen som er utviklet av mennesker. Andre mennesker spiller en sentral rolle og kunnskap spres mellom mennesker. Identiteten vår utvikles og fellesskap skapes i sosiale grupper, organisasjoner og kulturer, og kommunikasjonen menneskene imellom blir sentral for å forstå disse fenomenene (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 70-72). Den menneskelige eksistensen omtales som en pågående dialog, der det hevdes at: «Å være er å kommunisere». (Dysthe & Igland 2001:109, sitert i Jensen & Ulleberg, 2011, s. 70). Alle ytringer vil alltid

forholde seg til noe som er sagt før av noen (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 70). Hvordan ungdommene forstår seg selv og sin opplevelse er subjektivt og sin egen særegne måte å forstå sin virkelighet på. Med utgangspunkt i kontekst kan det tenkes at meninger, handlinger og idéer om seksualitet endres når konteksten endres.

2.6.1 Gi mening til fenomenet

Da Bateson (2005) benyttet begrepet *kontekst* gav han det sin egen betydning for å få fram sentrale poeng i forståelsen av hvordan den menneskelige erkjennelsen fungerer, en psykologisk forståelsesramme eller vår personlige observasjonsramme (Bateson, 2005, sitert i Jensen & Ulleberg, 2011, s. 99). *Kontekst* blir ofte brukt for å omtale en bestemt fysisk, faglig eller sosial sammenheng. Man sier for eksempel «i en sykehuskontekst» eller i «skolekontekst» og på den måten understrekes det hvilken betydning denne forståelsesrammen kan ha for hvilken mening vi gir fenomener, situasjoner og erfaringer. Kontekst kan bety og forstås som «sammenheng». Konteksten betegner den kommunikasjonsmessige, meningsbærende rammen som vi forstår fenomener innenfor, og som hjelper oss å tolke det vi ser (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 99). I min studie er konteksten «reality-TV» jeg vil forsøke å forstå og gi mening til ungdommenes opplevelser i denne konteksten. Det vil være kontekstforståelsen som avgjør hva som fremtrer som informasjon (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 99). «Et fenomen blir uforklarlig så lenge observasjonsrammen ikke er vid nok til å inkludere konteksten fenomenet befinner seg innenfor» (Watzlawick et al., 1967:20, sitert i Jensen & Ulleberg, 2011, s. 100). Hva som fremstår som informasjon avhenger av den som ser eller oppfatter. All persepsjon er tolkning. Basert på vår egen forforståelse og våre erfaringer, altså vår kontekstforståelse, fremstår informasjonen forskjellig for oss (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 100). Jeg som forsker vil også subjektivt oppleve og tolke hva som fremstår som informasjon i den intervjukonteksten jeg er en del av sammen med informantene.

2.7 Diskurser

Diskurs kan forklares på ulike måter og kommer fra det latinske ordet *discursus* (å løpe fram

og tilbake) som betyr tale, samtale eller drøftelse (Øfsti, 2010, sitert i Jensen & Ulleberg, 2011, s. 74). Det hevdes at vi snakker, føler og handler ut fra diskurser vi deltar i. Gjennom språklige uttrykk kommuniserer vi om verdier og ulike livsoppfatninger (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 74). Diskurser kan defineres som «en bestemt måte å snakke om og forstå verden på» (Jørgensen & Phillips, 1999, sitert i Øfsti, 2017, s. 300). Mennesker er meningsbærende vesener og ingen av oss lever i et meningsstomt sosialt vakuum. Gjennom språket har vi evne til å formulere tanker, opplevelser og reflektere over det som blir skrevet og sagt. Diskursene endrer seg. Kunnskap om det å leve kommer som alternative diskurser og mot diskurser, det er hele tiden en pågående forhandling om hvordan vi skal leve, og hva slags kunnskap vi skal navigere etter (Øfsti, 2017, s. 301). Andre definisjoner av diskurser hevder at hvem vi er, hvordan vi oppfatter verden og oss selv, avhenger av omstendighetene vi befinner oss i og diskurser som er tilgjengelige (Davis & Harre, 1990, sitert i Øfsti, 2017, s. 301). Hvilke diskurser som er rådende og tilgjengelige i dette TV-programmet vil ha betydning for hva som er akseptert, forventet og hva som gir mening og forståelse.

2.7.1 Diskursbegrepets praktiske konsekvens

Sex er et eksempel på hvordan kulturens diskurser er med på å bestemme hva som kan sies og gjøres, og hvordan man kan handle, avhengig av talemåter, lovverk og ulike forståelsesrammer. Sex har hatt ulik betydning, historisk og kulturelt. Det har vært sett på som en synd å ha sex utenfor ekteskapet til en normalitet å ha sex uten å være ekteskapeleg forpliktet. Dette viser diskursbegrepets praktiske konsekvens, og hvordan vi oppfatter verden og oss selv, er avhengig av de diskursene (talemåter, praksiser og lovverk) som finnes (Øfsti, 2017, s. 301). Vi bruker språket til å formulere tanker, opplevelser og refleksjoner omkring det som blir sagt og skrevet. En konsekvens av at språket i seg selv ikke avdekker en nøytral og objektiv virkelighet, er det interessant å undersøke og forstå hvordan kunnskap blir til, og diskursenes makt i ulike kontekster (Øfsti, 2017, s. 301-302). Diskurser om sex og normalitet kan være med på å skape problemer for og mellom mennesker. De blir virkelighetsbeskrivelser vi lever etter og forholder oss til, ofte som taus, normativ kunnskap. Det er når vi glemmer at de virkelighetsbildene vi bruker er konstruksjoner vi har lært å ta for gitt, at det blir vanskelig å slippe til alternative tanker (Øfsti, 2010, s. 19). Begrepet diskurs er nyttig ved at det trekker oppmerksomheten mot hvordan vi bruker språket intensjonelt, og hvordan diskusjoner og meninger er språklig aktivitet (Øfsti, 2010, s. 19-22). I 2001, da «Big

Brother» ble vist på TV rådet andre diskurser om sex i mediene da det var banebrytende at to mennesker hadde sex på tv. Å forstå diskursenes endringer tydeliggjør endringene i forhold til hva mediene skriver om og hva som i dag er ansett som banebrytende. Ungdommenes opplevelse av eksponering for sex på reality-TV må forstås ut fra diskursene som er rådende i dag og i den konteksten de opptre i.

2.8 Relevant forskning

Med utgangspunkt i problemstillingen vil jeg presentere relevant forskning.

Jeg har utført søk på fire ulike søkebasen: Google Scholar, Oria, Idunn og BIBSYS. Jeg fant lite forskning som går direkte på denne oppgavens problemstilling. Imidlertid foreligger det forskning på nærliggende områder.

En rapport jeg ønsker å trekke fram er *Nye nettfenomener - Staten og delekulturen*, av professor ved Institutt for medier og kommunikasjon Gunn Enli med flere, som har forsket på og undervist om reality-TV (Arnseth, et al., 2008). Enli (2018) uttrykker at det burde vært reist en debatt rundt TV-kanalenes ansvar overfor deltakerne og seerne til realityprogrammer. Hun mener man bør stille seg spørsmålet: Hvilken type bidrag har dette til samfunnet? Hun hevder at mange lar seg fascinere av programmer som *Ex on the beach*, fordi vi føler at vi kan sammenligne oss med deltakerne og vurdere opptredenene deres på TV. Enli (2018) forklarer i tillegg at reality-TV appellerer til behovet vi har for å se noe autentisk, og for å få en innsikt i nye miljøer og mennesketyper. Selv om vi vet at mye er tilrettelagt av produksjonsselskapet, hevder hun at vi leter etter de ekte øyeblikkene der man får se uplanlagte og spontane reaksjoner, og relasjoner mellom mennesker (Ertesvåg & Ording, 2018).

Jeg ønsker også å trekke fram en rapport av Steinnes og Teigen fra OsloMet, SIFO, som har forsket på sårbare bilder på sosiale medier. En studie om bildedelingskultur, kommersielle påvirkninger og kritisk medieforståelse blant ungdom (Steinnes & Teigen, 2021). Rapporten trekker fram deling av sårbare bilder på sosiale medier som en stor del av dagens ungdomskultur. Kommersiell innhold som reklame og TV-serier med høyt fokus på sex og nakenhet kan bidra til å normalisere nakenbilder blant ungdom. Funnene i studien trekker frem «idealkropp» som virkemiddel i markedsføring og hvordan kroppene ungdommene ser i mediene ikke nødvendigvis er kropp fri for kosmetiske operasjoner. Influensere appellerer

til ungdommene og vekker nysgjerrighet, samt at de når ut til mange mennesker fordi de har mange følgere, og følgerne kan observere influensere som en del av sitt eget hverdagsliv. Funnene i studien presenterer også at ungdommene er kritiske til bruk av nakenhet og sex som de anser kan bidra negativt i form av å skape usikkerhet og kroppspress. Ungdommene viser forståelse for at markedsføring og influensere bidrar til normalisering av nakenhet og sex. Dette kan bidra til å senke terskelen for unge når det gjelder å eksponere seg selv, for eksempel gjennom nakenbilder. Ungdommene forklarer også at normaliseringen ikke nødvendigvis er noe de er bevisste på, men at det kan være med på å påvirke holdninger mer indirekte og ubevisst. Normaliseringen av mangfold av kropp mener ungdommene har en positiv effekt på unges selvfølelse og selvtillit. De er samtidig kritiske til bruk av nakenhet og sex, som de anser kan bidra negativt i form av kroppspress og usikkerhet. At kropp, nakenhet og sex ikke er tabubelagt og kan diskuteres åpent synes ungdommene er bra. På den annen side uttrykkes det misnøye over overdreven bruk av sex og nakenhet i kommersielt innhold, som kan skape usikkerhet og press blant unge om å debutere seksuelt. Det nevnes at ungdommene tenker at det gjerne er de som er yngre enn dem selv som er mest utsatt for påvirkningen, spesielt de mellom 12-14 år (Steinnes & Teigen, 2021).

Jeg ønsker også å trekke fram en studie som omhandler et lignende realityprogram med flere likhetstrekk til *Ex on the beach*. I artikkelen «Paradise Hotel – en reality – situasjonskomedie – såpeopera – En historie om reality – fiksjonsgenrehybridisering» av medieforsker Gry Rustad (2016) undersøkes det kontroversielle realitykonkurransesprogrammet *Paradise Hotel Norge* (TV3 2009-) som et estetisk objekt. Artikkelen diskuterer hvilke konsekvenser realityfiksjonsgenrehybridiseringen har for den tekstlige opplevelsen av reality-TV. Rustad hevder at det er få norske TV-program som er gjenstand for like mye medieoppmerksomhet som reality sjangeren som *Paradise Hotel*. Programmet er like mye såpeserie og situasjonskomedie som det er reality. I programmet sjekker deltagerne inn på hotell i Mexico for å flørte, bli forelsket, feste, og bli kjendiser. Det handler om å unngå å bli stemt ut av serien og mål om å vinne pengepremien. De som mestrer det mellommenneskelige dramaet, lykkes best i programmet. Deltakerne er unge, pene, har lav eller ingen utdanning og ofte bakgrunn fra utelivsbransjen. Rustad hevder at deltagerne i liten grad kan påvirke spillet, da produsentene styrer det hele og «kaster» inn ulike elementer. Gjennom produksjon og kreativ redigering kontrollerer de det som vises fram på tv, uten at deltagerne selv har kontroll over hva eller hvordan de blir fremstilt. Rustad hevder i sin artikkel at dette skaper en blanding mellom fiksjon og reality. Innholdet handler om trekantdrama og konflikter, som en

såpeopera. Deltagerne er karakterer og selv om det er nye deltagere i nye sesonger, så er de samme typene valgt ut: «Bimboen», «spilleren», «bitchen» og «partygutten». Rustad hevder at nærbilder av følelser og intervjuer av deltagerne skaper nærhet til karakterene i realityshowet. Et virkemiddel hvor deltagerne snakker direkte til seerne. Moral er et sentralt tema i programmet. Det felles ingen moralsk dom over deltakere som har sex, seerne er opptatt av verdier som medmenneskelighet, ærlighet og selvinnsikt. Produsentene er opptatt av å vise frem dobbeltmoral og deltagernes manglende selvinnsikt, gjennom å regissere og klippe mellom hendelser og uttalelser som viser gapet mellom ord og handling. Dette skaper opplevelser av pinlighet og humor for seerne. Rustad fremhever at det ikke er lett å vite hva som er løgn eller sannhet, virkelighet eller fiksjon. Rustad mener at *Paradise Hotel* er et typisk eksempel på hvordan realitysjangeren har endret seg fra å være uredigert, nesten som en dokumentar, til å bli et underholdningsprodukt der stil er viktigere en realisme. Oppbygningen av episodene er i stor grad som i fiksjon, men «ekte mennesker» gjør det hele mer autentisk. Posisjonen mellom fiksjons-TV og reality-TV blir vanligere og representerer en ny måte å se og oppleve TV på, som derfor blir viktig å forstå (Rustad, 2016).

3 Metode

I denne delen gjør jeg rede for studiens metodiske valg. Jeg vil beskrive valg i forhold til problemstilling, metodene jeg har brukt for innsamling av data, utforming av intervjuguide, gjennomføring av intervjuer, utvalg, rekruttering av informanter, informasjon og samtykker, og transkribering. Videre vil jeg gjøre rede for studiens vitenskapsteoretiske ståsted og analyse av data. Avslutningsvis vurderes studiens reliabilitet og validitet, samt etiske vurderinger og egen forforståelse.

3.1 Valg av problemstilling

Spørsmålet om hva prosjektet skal rette oppmerksomheten mot, vil si å utforme en problemstilling (Thagaard, 2018, s. 46). For å finne svar på de temaene jeg ønsket å utforske, var det viktig for meg å ha en problemstilling som var åpen nok til å få tak i informantenes egne tanker, meninger og opplevelser. Samtidig var det viktig å ha en tydelig nok problemstilling til at studien ikke ble for omfattende, eller for vanskelig å gjennomføre i forhold til rammene for masteroppgaven. Problemstillingen bidrar til å avgrense og gi retning til det videre arbeidet (Thagaard, 2018, s. 46). Jeg valgte informanter av samme kjønn fordi jeg vurderte at å inkludere begge kjønnene kunne gjøre det for omfattende i forhold til rammene jeg måtte forholde meg til. Problemstillingen ble endret litt etter intervjuene med ungdommene. Den første problemstillingen jeg hadde var: «Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality-TV?» Det var åpenbart at informantene definerte sex bredt. Med sex snakket de om det som førte fram til sex og hvordan de opplevde at menneskene forholdt seg til hverandre etter gjennomføring av sex. Derfor presiserte jeg problemstillingen ytterligere ved å legge inn «aktivitet» – som favner før og etter.

3.2 Kvalitativ tilnærming

Jeg har valgt en kvalitativ tilnærming i min studie. Det sentrale i kvalitativ forskning er at vi søker en forståelse av og innsikt i sosiale fenomener. Kvalitative tilnærminger gir grunnlag for at vi kan fordype oss i og utføre intensive analyser av de sosiale fenomenene vi studerer

Thagaard, 2018 s. 11-12). Ordet *kvalitativ* viser til kvalitetene, det vil si egenskapene eller karaktertrekkene ved de sosiale fenomenene vi studerer (Repstad, 2007, sitert i Thagaard, 2018, s. 15). På bakgrunn av problemstillingen vurderte jeg det som hensiktsmessig å bruke kvalitativ metode i form av intervju. Kvalitativ metode som intervju er basert på et subjekt-subjekt-forhold mellom forsker og informantene som intervjues. Det vil si at kontakten med informanten har betydning for hvordan mine data utvikles, metodeopplegget er preget av fleksibilitet og utformingen av prosjektet kan endres underveis. Nærheten er av betydning og det er viktig å være bevisst på hvordan informanten kan bli preget av dette (Thagaard, 2018, s. 16). Kvalitativ metode i form av intervju er en velegnet metode for å få kjennskap til hvordan personer som intervjues opplever og forstår seg selv og sine omgivelser (Thagaard, 2018, s. 53). Metoden gir derfor et godt grunnlag for å gi fyldige data for å belyse oppgavens problemstilling.

3.3 Kvalitativt forskningsintervju

Det kvalitative forskningsintervjuet søker å innhente beskrivelser av intervjupersonenes livsverden, og særlig fortolkninger av meningen med fenomenene som blir beskrevet. Det ligger nær opp til en samtale i dagliglivet, men har som profesjonelt intervju, et formål (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 46). Intervju vurderte jeg å passe godt til det jeg ønsket å belyse i min studie, informantenes egne opplevelser av å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV.

Jeg valgte å bruke et semistrukturert intervju hvor intervjuet verken er en åpen samtale eller en lukket spørreskjemasamtale. Intervjuet ble utført i overensstemmelse med intervjuguiden som sirklet inn bestemte temaer som inneholdt forslag til spørsmål. Den skrevne teksten, mine notater under og etter intervjuet og lydopptakene utgjorde til sammen materialet for den etterfølgende analysen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 46).

3.4 Utforming av intervjuguide

I utarbeidelse av intervjuguide valgte jeg en modell kalt «tre -med-grener-modellen» (Rubin & Rubin, 2012, sitert i Thagaard, 2018, s. 95). En struktur hvor stammen representerer

hovedtemaet i prosjektet, og grenene representerer mer spesifikke temaer. Intervjuguiden var fleksibel, med fem overordnede tema tilsvarende forskningsspørsmålene og mer dyptgående spørsmål for å utforske de ulike temaene (Thagaard, 2018, s. 95) (vedlegg nr. 3). Under hvert hovedspørsmål hadde jeg flere hjelpespørsmål. Hjelpespørsmålene var preget av å kunne stille spørsmål som kunne bidra til å utdype intervjupersonens beskrivelser, erfaringer, opplevelser og synspunkter på de sentrale temaene i prosjektet (Thagaard, 2018, s. 95). Denne modellen passer godt når temaene intervjuene skal handle om er bestemt på forhånd, og videre når analysen baseres på sammenligning av hva informantene har sagt om de samme temaene (Thagaard, 2018, s. 95).

Hovedtemaene jeg ønsket å undersøke var:

- Reality-TV - *Ex on the beach*
- Valg
- Holdninger
- Normalitet i forhold til sex
- Forbilder i forhold til sex

Jeg drøftet intervjuguiden flere ganger med veileder, klasselærer og medstudenter. Jeg gjorde et pilotintervju med en medstudent for å øve meg på intervjuguiden før jeg intervjuet informantene. Det ble gjort flere endringer på spørsmålene før jeg ble fornøyd med intervjuguiden. For å sikre tilstrekkelig informasjon i forhold til det jeg ønsket å undersøke var jeg forberedt på at jeg måtte stille oppfølgingsspørsmål, fortolkende spørsmål, spesifiserende spørsmål, samt be om utdypende svar fra informantene for å utdype følelser, tanker og opplevelser (Thagaard, 2018, s. 95-96).

3.5 Gjennomføring av intervjuene

Jeg forberedte meg på intervjuene ved å lese gjennom prosjektplanen og intervjuguiden, samt bruke god tid på å komme i «stemning». Jeg hadde god tid før hvert intervju, og jeg leste gjennom en sjekkliste jeg hadde laget for meg selv. Denne listen inneholdt punkter jeg måtte huske for min egen del. 1) Dette er et intervju, ikke terapi. Forhold deg til problemstillingen og spørsmålene. 2) Lytt aktivt til det informantene sier, du kan fint gå fram og tilbake i intervjuguiden. 3) Bruk stillhet og ro slik at informantene og du selv får tid til å tenke.

Alle intervjuene ble gjennomført i løpet av to uker i desember 2021. Intervjuene varte fra 42-47 minutter. I forkant av intervjuet valgte jeg å gå igjennom informasjonsskrivet og informere om prosjektet, selv om informantene hadde fått muligheten til å lese dette i forkant. Dette for å sikre et reelt samtykke. Jeg utforsket om informantene hadde noen spørsmål eller noen bekymringer. Ingen av de hadde det. Jeg opplyste også om hva taushetsplikten min betydde og at jeg ville gi informantene fiktive navn i oppgaven for å sikre anonymitet. Ingen av informantene gav uttrykk for bekymring knyttet til dette. Før intervjuet startet valgte jeg å snakke med alle om hva «opplevelse» var for dem for å sikre at vi hadde en felles forståelse av hva jeg spurte etter. Jeg valgte også å si at ordet «sex» er helt opp til dem, hva de ønsker å legge i det eller hva de tenker på når jeg skulle spørre om dette. Jeg informerte om at det viktigste for meg var at informantene svarte det de selv følte for og at ingenting er feil eller flaut. Å snakke om dette opplevde jeg gav en opplevelse av økt tillit og en avslappende stemning før vi startet. De ble også kjent med min stemme og fikk brukt sin egen før vi startet med selve intervjuet.

Temaene i intervjuguiden var fastsatt på forhånd, men rekkefølgen endret seg underveis ut fra det som oppstod av informasjon gjennom intervjuet. Ved å ha fokus på denne fleksibiliteten kunne jeg være bevisst på informantenes fortelling, lytte aktivt og samtidig sørge for at de temaene som var viktige for problemstillingen ble belyst. Intervjuene ble da fleksible slik at jeg både kunne tilpasse spørsmålene til informantens beskrivelser, og jeg fikk muligheten til å inkludere spørsmål som ikke var planlagt i forkant (Thagaard, 2018, s. 90-91). Jeg opplevde at denne metoden dekket behovet for å besvare problemstillingen fordi det var delvis strukturert slik at temaene ble tydelige, men fritt nok til at jeg var åpen og disponibel for ny informasjon som kom underveis. Jeg opplevde mestring i forhold til å klare å utforske videre det informantene sa ved å bruke oppfølgingsspørsmål som: «Kan du si litt mer om dette?» og «Når du sier dette, hva mener du da?». Dette er også i tråd med valgt analysemetode, inspirert av IPA, da spørsmålene inneholdt spørsmål om informantens holdninger, meninger og generelle refleksjoner over temaet vi snakket om, og jeg var opptatt av å forfølge det som ble fortalt (Langdridge, 2006, s. 278). Etter hvert intervju leste jeg igjennom intervjuguiden for å sikre at jeg hadde vært innom alt jeg hadde vurdert som relevant.

Min opplevelse var at informantene fikk tillit til meg. Jeg opplevde en rolig og behagelig stemning under intervjuene. Etter intervjuene gav informantene uttrykk for at de likte spørsmålene og at det var mye de ikke hadde tenkt på før. To av informantene sa at de syntes

dette var veldig gøy og at de gjerne ville lese oppgaven når den var ferdig. Jeg fikk tilbakemelding fra en av informantene at hun hadde fått mye nytt å tenke på etter at hun hadde reflektert omkring disse spørsmålene.

Jeg avrundet alle intervjuene mine med et spørsmål som åpnet for om det var noe mer de ønsket å si eller tilføye. Jeg fortalte at lydopptakene ville bli sendt til profesjonell transkribering og deretter slettes. Jeg minnet informantene på at dersom de skulle angre på at de deltok i intervjuet eller få noen spørsmål de ønsket svar på, så kunne informantene ta kontakt med meg. Jeg takket informantene for at de hadde stilt opp med deres viktige stemmer.

3.6 Utvalg

Mitt valg av informanter var basert på strategisk utvelgelse, som vil si at man velger personer som har egenskapene eller kvalifikasjonene som er strategiske i forhold til problemstillingen (Thagaard, 2018, s. 54). Inklusjonskriteriene som lå til grunn for å delta i mitt forskningsprosjekt var at det måtte være jenter mellom 16-18 år som gikk på skole, var single og hadde sett minimum én full sesong av *Ex on the beach*. Det var få som meldte seg i starten av rekrutteringen, jeg valgte da å ta bort kriteriet om å være singel. Jeg vurderte ut fra problemstilling at det ikke var nødvendig å ha dette inklusjonskriteriet for å få svar på oppgavens problemstilling.

3.7 Rekruttering

August 2021 sendte jeg en e-post med kort info om forskningsprosjektet til tre ulike videregående skoler, og ba de sende informasjonsskrivet ut til elevene (se vedlegg nr. 1). De som kunne tenke seg å være med og som kvalifiserte ut fra inklusjonskriteriene kunne melde seg til meg via e-post eller telefon. Jeg oppnådde liten respons og valgte å kontakte sosialrådgiverne på skolene for å høre om de kunne informere om forskningsprosjektet. Dette førte til at en sosialrådgiver formidlet fem informanter til meg. Jeg tok kontakt med informantene for å avtale tid. Da dukket det opp et spørsmål jeg ikke hadde forberedt meg på. Informantene ønsket kun å delta hvis det var i skoletid. Jeg ble usikker i forhold til å sikre

anonymiteten med tanke på å booke rom på skolen og at elever måtte være borte fra time, dette ville føre til at lærere ville få informasjon om at informantene var med i forskningsprosjektet. Jeg kontaktet NSD med min problemstilling. Det tok tid før jeg fikk svar fra NSD og i mellomtiden la jeg ut informasjon om prosjektet på min private Facebook-side (se vedlegg nr. 2) og fikk flere bekjente til å dele innlegget. Jeg ba også en influencer som hadde mange følgere om å legge det ut på sin Instagram-profil. Dette førte til at fire nye informanter meldte seg. Før jeg fikk svar fra NSD hadde tre av informantene som var formidlet via sosialrådgiver trukket deg. De to andre ønsket å stille sammen på intervju, noe jeg ikke anså som riktig for mitt prosjekt. At de kjente hverandre gjorde også at jeg bekymret meg over å sikre anonymitet. Jeg valgte derfor å bruke de fire som meldte seg etter annonsering på Facebook og Instagram. På forhånd trodde jeg at det skulle bli enklere å rekruttere og at jeg måtte ta et tilfeldig utvalg av de som hadde meldt seg.

Jeg vurderte fire informanter som nok med kunnskap om at utvalget ikke bør være større enn at det er mulig å gjennomføre omfattende analyser (Thagaard, 2018, s. 59). Dette er også et tilstrekkelig antall ifølge Smith et al. (2009) for masterstudier som benytter IPA. I prosessen med rekruttering vurderte jeg størrelsen på utvalget i forhold til et «metningspunkt», at dersom flere personer ikke synes å gi ytterligere forståelse av fenomenet, var det heller ikke nødvendig å ha flere deltakere med i studiet. Dersom fire ikke hadde vært nok til å gi en forståelse av fenomenet jeg studerte ville jeg forsøkt å rekruttere flere. «Metningspunkt» er upresist, men retter oppmerksomheten mot at vi kan foreta beslutninger om utvalgets størrelse i løpet av forskningsprosessen (Thagaard, 2018, s. 59). I kvalitative studier hvor utvalget er selektert på grunnlag av informantenes hensiktsmessighet for prosjektets problemstilling, er utvalgene ikke representative for en populasjon (Thagaard, 2018, s. 55). Kvalitativ forskning stiller ikke krav til generaliserbarhet på populasjonsnivå som i kvantitativ forskning, og dermed heller ikke til størrelsen på utvalget (Langdridge, 2006).

I forhold til anonymisering av informantene har jeg valgt å gi dem fiktive navn i presentasjonen:

1. Guro er 18 år. Går på skole. Opplyser å ha sett alle sesongene av *Ex on the beach*. Hun er i et parforhold.

2. Bente er 17 år, blir 18 år om 2 måneder. Går på skole. Opplyser å ha sett alle sesongene av *Ex on the beach*. Hun er singel.
3. Rita er 18 år. Går på skole. Opplyser å ha sett 4 sesonger av *Ex on the beach*. Hun er i et parforhold.
4. Lene er 18 år. Går på skole. Opplyser å ha sett alle sesongene av *Ex on the beach*. Hun er i et parforhold.

3.8 Informasjon og samtykke

De fire informantene fikk informasjonsskriv med beskrivelse av prosjektet, og et skriv for samtykke før intervjuet ble gjennomført (vedlegg nr. 4 og nr. 5). Skrivet informerte tydelig hva formålet med prosjektet var, gjennomføring og mulighet for å kontakte meg eller veileder før de samtykket med underskrift. Siden informantene var over 16 år, var det ikke nødvendig med foreldrenes underskrift. Det var informasjon i skrivet om at informantene når som helst kunne trekke sitt samtykke og avbryte sin deltakelse, uten negative konsekvenser og helt fram til masteroppgaven ble publisert (Thagaard, 2018, s. 113-114). For å gjøre selve intervjusituasjonen så enkel som mulig for informantene, ble de informert om at jeg ville være fleksibel i forhold til sted for gjennomføring. Informantene fikk bestemme hvor de ønsket å gjennomføre intervjuet, med forbehold om at det måtte være utenfor skoletid slik at andre ikke fikk kjennskap til deltagelsen. Tre av informantene møtte på mitt kontor hvor jeg har en privat praksis, én informant gjennomførte intervju hjemme hos seg selv.

3.9 Transkribering

Alle intervjuene ble tatt opp på lydbånd slik at jeg sikret at alt av informasjon ble mulig for meg å bruke i etterkant. Jeg noterte tanker jeg fikk underveis og skrev ned refleksjoner for meg selv like etter intervjuene. Jeg fikk en profesjonell til å transkribere samtalene. Jeg slettet lydopptakene umiddelbart etter at transkripsjonen var gjennomført. Jeg sendte over en egen kontrakt til den som transkriberte hvor transkribenten underskrev at hen ville slette alt av informasjon når oppdraget var gjennomført (vedlegg nr. 6).

3.10 Vitenskapsteoretisk ståsted – fenomenologisk-hermeneutisk forståelsesramme

Denne studien handler om unge jenters opplevelser i møte med reality-TV og eksponering av seksuell aktivitet. Jeg er interessert i informantenes subjektive opplevelser og beskrivelser og har derfor valgt en fenomenologisk-hermeneutisk forståelsesramme. Fenomenologi og hermeneutikk er nært tilknyttet hverandre og umulige å skille (Hårtveit & Jensen, 2004, s. 60).

3.10.1 Menneskets livsverden – informantenes egne perspektiver

Fenomenologien ble grunnlagt som filosofi av Husserl rundt år 1890. Den ble videreutviklet som eksistensfilosofi av Heidegger, senere i eksistensialistisk og dialektisk retning av Sartre og Merleau-Ponty. Fenomenologiens gjenstand var til å begynne med bevissthet og opplevelse, senere ble den utvidet til også å omfatte menneskets livsverden (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 44). I kvalitativ forskning, er fenomenologien et begrep som peker på interessen for å forstå sosiale fenomener ut fra informantenes egne perspektiver og beskrivelser av verden slik den oppfattes av informantene, ut fra den forståelse at den virkelige virkeligheten er den mennesker oppfatter (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 45). I fenomenologien dreier det seg om å beskrive det gitte så presist og fullstendig som mulig, heller enn å forklare og analysere. Innenfor fenomenologisk filosofi er objektivitet uttrykk for troskap mot de undersøkte fenomenene. Målet er å gå fra å beskrive enkeltfenomener til å søke etter deres allmenne vesen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 45).

3.10.2 Subjektiv opplevelse mot dypere mening

Fenomenologien tar utgangspunkt i den subjektive opplevelsen og søker å oppnå en forståelse av den dypere meningen i enkeltpersoners erfaringer (Thagaard, 2018, s. 36).

Interessen sentrerer rundt fenomenverdenen slik personene man studerer opplever den, mens den ytre verdenen kommer i bakgrunnen. Sentralt innenfor fenomenologien er å forstå fenomener på grunnlag av perspektivene til de informantene som studeres. Å beskrive verden slik den erfares av dem, med en underliggende antagelse om at realiteten er slik folk oppfatter

at den er. Fenomenologiske studier utforsker meningen personene tillegger sine erfaringer av et fenomen (Thagaard, 2018, s. 36). Jeg som forsker beskriver de trekkene som er felles ved erfaringene som informantene i dette prosjektet gir uttrykk for. De felles erfaringene informantene har, gir grunnlag for å utvikle en generell forståelse av det fenomenet jeg studerer.

3.10.3 Hermeneutisk fortolkning - mening forstås i kontekst

Hermeneutikken fremhever betydningen av å fortolke folks handlinger gjennom å fokusere på et dypere meningsinnhold enn det som er umiddelbart innlysende (Thagaard, 2018, s. 37). Det legges vekt på at det ikke finnes en egentlig sannhet, men at fenomener kan tolkes på flere nivåer. Hermeneutikken bygger på prinsippet om at mening bare kan forstås i lys av den sammenheng det vi studerer, er en del av (Thagaard, 2018, s. 37). Min tolkning av intervjuetekstene kan ses som en dialog mellom informantene og meg. Målet er å oppnå en gyldig forståelse av meningen i teksten (Thagaard, 2018, s. 37). Gadamer fremstiller forståelsesprosessen som et møte og en samtale. I den hermeneutiske sirkel, slik han fremstiller den, går pendelbevegelsen mellom to horisonter; leserens og tekstens (Thomassen, 2006, s. 163). Jeg foregriper en mening i teksten ut fra den forståelsesposisjonen jeg er i, og min forståelse endres i møte med teksten. Det er først når jeg kan anvende tekstens sannhet i situasjonen her og nå, at jeg kan si at jeg har forstått (Thomassen, 2006, s. 163). Fortolkningen er en kontinuerlig fram- og tilbakeprosess mellom helhet og deler. For at jeg skal forstå, må jeg se delene i lys av helheten og helheten i lys av delene. Denne sirkulariteten åpner for en stadig dypere forståelse av meningen. Fortolkningen rekker utover det umiddelbart gitte og beriker forståelsen ved å bringe fram nye differensieringer og dermed utvides også meningen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 237).

3.11 Interpretative Phenomenological Analysis

Jeg har valgt å benytte meg av inspirasjon fra Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) som analysemetode for denne studien. IPA er en tilnærming utviklet av psykologen Smith på 1900-tallet (Smith et al., 2009). Metoden er inspirert av fenomenologien gjennom å lete etter meningsinnhold. Det vil si å beskrive fenomenet slik det er før det blir definert av våre antagelser eller fordommer (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 45). Metoden fokuserer ikke

bare på konkrete beskrivelser av opplevelser, men også spørsmål om personens holdninger, meninger og generelle refleksjoner over emnet man snakker om (Langdridge, 2006, s. 278). Dette ble ivaretatt gjennom å være opptatt av de unike beskrivelsene og søke dybde i analysen gjennom en grundig analyseprosess. Metoden er ideografisk som betyr at hvert intervju analyseres for seg før man gjør forsøk på å generalisere utover individnivå (Langdridge, 2006, s. 278). IPA begynner med de individuelle tilfellene for så å bevege seg mot mer generelle uttalelser. Det er et mål å se verden gjennom deltagerens øyne og fange essensen (Langdridge, 2006, s. 278). Ved å fokusere på et dypere meningsinnhold enn det umiddelbart innlysende tillater metoden å «gå utover» det som blir sagt (Thagaard, 2018). Ved å gjennomføre de ulike stegene, ble hvert intervju analysert for seg, før jeg så etter sammenhenger i beskrivelsene. Jeg valgte en kombinasjon av Dallos og Veteres (2005) og Smith (2009) sine beskrivelser av analysen. Jeg vil kort redegjøre for min gjennomføring av de fem stegene:

Steg 1: Lesing og re-lesing

Jeg startet analysen med å høre gjennom intervjuene hver for seg og lese igjennom transkripsjonene flere ganger med mål om fri lesing. Jeg noterte ned mine egne refleksjoner som dukket opp (Se vedlegg nr. 7). Her var målet å finne det overordnede meningsinnholdet (Dallos & Vetere, 2005; Smith et al., 2009). Jeg opplevde det nyttig å gjennomføre dette steget flere ganger, og erfarte at jeg stadig ble opptatt av nye temaer ved å lytte og lese transkripsjonene.

Steg 2: Innledende analyse

I steg to laget jeg et skjema med tre kolonner, der transkriberingen/teksten var i midten og høyre og venstre side var tomme. Videre fokuserte jeg på venstre side (i marginen) hvor jeg skrev inn nøkkelord, setninger og oppsummeringer som betydde noe for informantene. Dette som mine koder/temaer. Jeg fokuserte på at kodene/temaene var beskrivende nok til at de gav mening stående alene uten resten av teksten før og etter. Oppsummeringene mine varierte fra korte setninger til lengre utsagn. Her var målet å trekke fram meningsstrukturen i teksten og identifisere aktuelle funn. Jeg markerte også relevante ord, setninger og direkte sitat fra transkripsjonene som kodeord (in vivo codes) (Dallos & Vetere, 2005; Smith et al., 2009).

Steg 3: Notere slutninger og reaksjoner til teksten, tanker om aktuell teori.

Videre fokuserte jeg på høyre side hvor jeg skrev ned min forståelse av og refleksjoner til teksten. Jeg noterte også aktuell teori på bakgrunn av nøkkelutsagnene jeg hadde skrevet på

venstre side i steg 2 (Dallos & Vetere, 2005; Smith et al., 2009). Jeg gjorde steg 1-3 på alle intervjuene før jeg gikk videre til steg 4.

Steg 4: Utvikling av kategorier

Når hele transkripsjonene var ferdig kodet ble alle de fremvoksende temaene på venstre side sortert og jeg så etter sammenkoblinger mellom kodene/temaene. Jeg så etter sammenhenger og mønstre. Tema/koder som ikke var relevante for oppgavens problemstilling, eller som var for svake til å kunne kategoriseres som et selvstendig funn, ble kastet. De tema/kodene som var sammenfallende og relevante overførte jeg i et nytt dokument. Jeg beholdt nummereringen ved tema/kodene for å lettere finne tilbake til utsagnene i teksten/transkripsjonene (Se vedlegg nr. 8) (Dallos & Vetere, 2005; Smith et al., 2009). De sammenfallende kodene/tema ble plassert i forskjellige kolonner. Alle kodene/tema fra de forskjellige transkripsjonene hadde ulik farge slik at jeg tydelig kunne se at det var koder representert fra flere eller alle informantene. Jeg flyttet rundt på de ulike kodene til jeg opplevde at de som var sammenfallende var i riktig kolonne. Jeg identifiserte i denne prosessen fem hovedfunn (Dallos & Vetere, 2005; Smith et al., 2009).

Steg 5: Skriv ut funnene og navngiving av hovedfunnene

I dette steget arbeidet jeg med å skrive ut funnene, ett om gangen. Jeg fokuserte på at hvert av funnene måtte inneholde både informantenes ord og beskrivelser, samt mine fortolkninger. De samlede kodene ble førende for navn på hovedfunnene. Sammen med notatene fra høyre side i steg tre og teori fikk funnene navn. Jeg brukte tid på å finne passende navn som kunne beskrive det kodene fortalte. Flere ganger endret jeg på navnene på funnene før jeg ble fornøyd og opplevde de som passende. Jeg involverte også klasselærer og veileder for å få flere blikk på funnene og navnene jeg hadde kommet fram til. De fem hovedtemaene som fremkom av de sammenfallende kodene utgjør studiens hovedfunn (Dallos & Vetere, 2005; Smith et al., 2009). (Se vedlegg nr. 9).

3.12 Reliabilitet og validitet

Vurderingen av forskningens kvalitet og troverdighet er basert på reliabilitet og validitet. Reliabilitet handler om forskningens pålitelighet og validitet knyttes til spørsmålet om forskningens gyldighet (Thagaard, 2018, s. 19). Min posisjonering i prosjektet har betydning

for mine funn og resultater. For å vise reliabilitet har jeg redegjort for kontakten med informantene og inntrykkene jeg har hatt i gjennomføringen av utvalg, rekruttering, intervju og hvordan jeg har utviklet og analysert data (Thagaard, 2018, s. 181).

For å styrke reliabiliteten har jeg brukt veileder og klasselærer aktivt i mine valg og fremgangsmåter i prosjektet. Ved å inkludere veileders og klasselærers kritiske blikk rundt avgjørende beslutninger er refleksjonene utvidet til å inkludere flere enn bare meg og mine egne tanker, noe som kan ses som en styrke i studien (Thagaard, 2018, s. 188).

Jeg har forsøkt å vise validitet ved å vise transparens i hvilke valg jeg har tatt gjennom hele oppgaven. Jeg har etter beste evne forsøkt å beskrive og redegjøre for alle valg jeg har tatt i prosessen, samt legge med vedlegg som dokumenterer arbeid som er gjort. Ved å beskrive det teoretiske ståstedet som representerer grunnlaget for mine tolkninger, og vise hvordan analysen gir grunnlag for konklusjonen og tolkningene jeg har kommet fram til har jeg etter beste evne forsøkt å styrke gyldigheten av funnene (Thagaard, 2018, s. 189). Gjennom prosessen har jeg stadig stilt meg spørsmålet om det jeg gjør er relevant for oppgavens problemstilling. Jeg har drøftet med veileder, klasselærer og har som følge av dette måttet endre på ulike elementer flere ganger. Funnene jeg kom fram til i min analyseprosess må likevel ses som subjektive da mine valg og gjennomføring av analysemetoden har betydning. En annen forsker ville med sine valg og posisjonering med stor sannsynlighet kommet fram til andre funn (Thagaard, 2018, s. 181).

3.13 Ethiske vurderinger

Ethiske betraktninger må foretas under hele prosessen med en studie (Thagaard, 2018, s. 113). Det etiske ansvaret omfatter både rekrutteringsprosessen, kontakt med informantene, intervjusituasjonen og hvordan jeg behandler data i analysen. Det etiske prinsippet og respekt for deltakernes privatliv er spesielt viktig i intervjusituasjoner. For å ivareta dette var jeg bevisst på hvor personlige og nærgående spørsmål jeg kunne stille, slik at informantene ikke ble ledet til å gi informasjon som de ville kunne angre på i ettertid (Thagaard, 2018, s. 113). Jeg var også mitt etiske ansvar bevisst da jeg problematiserte sikring av anonymitet ved å gjennomføre intervjuer på skolen. Med tanke på at tema for denne oppgaven er knyttet til seksualitet forsøkte jeg å være sensitiv i oppfølgingsspørsmål ut fra hva jeg tolket underveis som greit for informanten. Jeg gav også informasjon etter intervjuet at dersom de skulle angre

på noe eller føle noen form for ubehag, kunne de ta kontakt med meg for sletting av lydopptaket. I møtet med informantene og under intervjuet hadde jeg fokus på å balansere relasjonen slik at informantene ikke opplevde en for god eller vennskapelig kontakt før intervjuet startet. For god kontakt kan oppleves som forførende og av den grunn føre til at informantene hadde vært mer åpne enn de egentlig ønsket. For stor åpenhet kan føre til at intervjupersonene kan få problemer i ettertid (Thagaard, 2018, s. 113-114). Jeg stilte oppfølgingsspørsmål etter intervjuet for å sjekke hvordan de hadde opplevd intervjuet, og jeg fikk svar tilbake fra alle at de opplevde det som fint. Med viten om at intervjupersonene er prisgitt forskers oppfatning av hvor vedkommende grenser går, og en bevisstgjøring omkring dette forsøkte jeg å ivareta dette viktige etiske prinsippet. Min holdning til forskningsprosjektet var og er at det ikke på noen måte skal bidra til å skade eller skape ubehag for informantene (Thaagard, 2018, s. 113-114).

Deltagelsen i denne studien er basert på frivillighet og informantene har mottatt informasjonsskriv og samtykkeskjema (vedlegg nr. 4 og nr. 5). De har mottatt informasjon om at de vil anonymiseres i oppgaven og at de kan trekke seg fra prosjektet dersom de måtte ønske det, uten noen negative konsekvenser. I invitasjonen til intervjuet, var det også informasjon om mulighet til å kontakte meg som forsker og kontaktinfo til veileder Anne-Berit Østvik. Ingen av informantene benyttet seg av dette tilbudet.

Lydopptakene ble oppbevart på minnepenn med kode og arbeidet med oppgaven er gjennomført på en privat PC med passord. Som en del av prosessen med personsensitive persondata har jeg sendt inn melding og informasjon til Norsk senter for forskningsdata (NSD) (vedlegg nr. 10). Flere endringer er meldt inn underveis og jeg har hele tiden forholdt meg til svar og retningslinjer fra NSD. For å sikre at den profesjonelle som transkriberte lydopptakene slettet filene sendte jeg en kontrakt som er underskrevet av vedkommende hvor hun plikter å slette alt av informasjon etter at hen var ferdig (vedlegg nr.6).

3.14 Forforståelse

Mitt ønske med studien har vært å få fram informantenes beskrivelser av sine opplevelser. Samtidig er jeg klar over at det er min tolkning av det de har fortalt som kommer fram. Både valg av tema og problemstilling er basert på mine personlige erfaringer, interesser og

bakgrunn. Min forforståelse har vært med meg i hele prosessen, og refleksjoner omkring dette har vært viktig for meg å stoppe opp ved (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 263). Forforståelsen min handler om at det å eksponeres for reality-TV, med et høyt innhold av drama og skandaler knyttet til seksuell aktivitet, kan være skadelig og føre til en normalitet omkring mange sexpartnere og en bruk og kast-holdning i forhold til mennesker seksuelt. Jeg er voksen i dag og tenker selv at jeg er trygg i min egen kropp, seksualitet, og mine valg. Likevel minnes jeg det å være ung og usikker. Jeg bekymrer meg for ungdommenes styrke til å ta egne valg, selvbilde og selvtillit. Likevel har jeg gjennom studiet fokusert på å være min forforståelse bevisst og forsøkt det jeg kan å være åpen for at det kan være fordeler og positive sider ved å bli eksponert for denne typen reality-TV (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 263-264). Mine egne forforståelser knyttet til temaet har vært med på å påvirke hvordan spørsmålene mine ble utformet, hva jeg har valgt å punktuere på i intervjuene og videre også i mine fortolkninger av funnene. Gadamer (1960) avviser at objektivitet er mulig å oppnå og hevder at mening bare kan oppnås gjennom dialog eller samtale mellom flere parter. Mening skapes i dialogen, i det vi erfarer sammen (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 64 -65).

Med tanke på forforståelsens betydning i tolkningsprosessen vil det være umulig å se bort fra at studien preges av mine egne erfaringer. Med en hermeneutisk forståelse er jeg klar over at jeg ikke kommer utenom egen forforståelse. Det var derfor flere ganger at jeg etter intervjuet opplevde å tenke at ungdommene ikke svarte det jeg i utgangspunktet trodde de ville. Fenomenologisk perspektiv handler om å fokusere på den subjektive opplevelsen til informanten, og den har jeg etter beste evne forsøkt å være tro mot (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 65). Med bevisstgjøring og kunnskap om dette har jeg forsøkt det jeg kan å aktivt være så åpen som mulig for informantenes opplevelser og ny kunnskap. Ved slutten av intervjuene spurte jeg informantene om det var noe mer de ville si eller tilføye. Dette var med ønske om å åpne opp for at informantene kunne få si noe mer, og ikke bare si noe om de spørsmålene jeg som forsker hadde planlagt og var opptatt av.

4 Presentasjon av funn

I dette kapittelet vil jeg presentere studiens fem hovedfunn som jeg identifiserte ved hjelp av analyse inspirert av IPA: (1) Blandede følelser, fra underholdning til sinne, provokasjon og empati, (2) Bedre tanker om seg selv, men også frykt for å oppleve ubehag i eget liv, (3) Kontekstforståelse – skillet mellom produksjon og eget liv, (4) Bra å se sex – men ikke sexpress og (5) Opplevelse av utseende og kroppspress.

For å illustrere funnene vil jeg bruke enkelte direkte sitater fra intervjuene. For å bedre lesbarheten er det gjort noen mindre endringer i sitatene. Jeg har fjernet lyder og ord som «latter...», «hmm...» og «eh...» der det virker forstyrrende eller ikke har en hensikt for å illustrere funnene. Dersom jeg har selektert ut tekst fra et lengre utsagn, er dette markert med (...), der tekst er tatt bort.

Funnene er et resultat av en subjektiv tolkning gjort av meg som forsker, og andre forskere ville kanskje fokusert på andre aspekter ved intervjuene. Selv om de presenterte funnene jeg har kommet fram til er vurdert som felles for de fire informantene, var det også områder av ulikhet hos informantene. Forskjellene er ikke presentert i like stor grad, da de ikke ble vurdert som relevante for å besvare studiens problemstilling.

4.1 Blandede følelser, fra underholdning til sinne, provokasjon og empati

Som tilskuere eller observatører av realityprogrammet *Ex on the beach* gav informantene uttrykk for hvordan de berøres, og følelser de kjenner på når de tenkte over eksponeringen de har vært utsatt for. Alle informantene uttrykte at programmet fikk dem til å kjenne på positive og negative følelser. Samtlige var enige om at det opplevdes som underholdende å følge TV-programmet. Alle trakk fram at det var gøy å følge spillet og dramaet som utspiller seg mellom deltagerne. Informantene uttrykte samtidig på ulike måter at de kjente på sinne og provokasjon som følge av det de observerte. De negative følelsene fremkom når de opplevde å se hvordan deltagerne oppførte seg mot hverandre. Spesielt ble dette dramaet beskrevet å handle om ekskjæresten, kjærlighet, valg og sjalusi. Hendelser og spill knyttet til før og etter seksuell aktivitet i programmet. Som uttrykt av Rita:

(...) du blir jo kanskje litt sånn provosert og har lyst til å gripe inn når du ser det! Jeg blir jo litt sint, for hadde noen sagt det til min venninne så hadde jeg klikka! Det er jo ikke greit (...). (linjenummer 214-215)

Når informantene observerte at deltagerne i programmet brukte stygge ord og atferd mot hverandre uttrykte de at de syntes synd på deltagerne. Dette forstår jeg som uttrykk for empati. De reagerte på det de beskrev som å «bruke hverandre i spillet». Informantene gav uttrykk for at de ikke opplevde språket og atferden som utspiller seg som en «OK» måte å være mot andre mennesker på. Flere av informantene trakk fram en hendelse hvor en av deltagerne ble mobbet og beskrevet som «stygg, feit og bleik». Etter at sesongen med programmet var ferdig ble det laget en låt som ble svært populær og som ble delt rundt på ulike sosiale medier og nettsted. Informantene gav uttrykk for at de opplevde det som vondt og lite greit at denne deltageren ble snakket til på denne måten. Som uttrykt av Bente:

(...) Du får jo medfølelse med dem det skjer mot, synes synd på dem og tenker: “tenk om det var meg” liksom, det er jo trist å se på, på en måte. Samtidig er det jo underholdning, men får litt vondt av det, samtidig som det er gøy, liksom! Blir underholdt av at de blir lei seg, på en måte. Jeg vet ikke – det er litt underholdning i det også. (linjenummer 442-445)

Oppsummert uttrykte informantene at de opplevde å veksle mellom ulike følelser. Positive følelser knyttet til å bli underholdt gjennom å observere spillet, dramaet og intrigene. Samtidig beskrev de negative følelser i form av å synes synd på deltagerne, og kjenne på sinne og provokasjon.

4.2 Bedre tanker om seg selv, men også frykt for å oppleve ubehag i eget liv

Alle informantene gav uttrykk for at det å observere realityprogrammet *Ex on the beach* medførte at de har reflektert omkring seg selv og den de er. De positive refleksjonene handlet om at programmet ga dem tydeligere tanker om hvor de ikke ville «ende opp». Det å se at mennesker er stygge med andre gav informantene en selvrefleksjon om at de selv ikke ville være slik mot andre mennesker. Informantene gav uttrykk for en sammenligning med deltagerne som gav positive følelser i form av å kjenne på at de selv ikke er på denne måten

mot andre. Dette forstår jeg som en bevisstgjøring om å ikke utsette andre for det stygge de observerer. Som uttrykt av Lene:

(...) jeg har tenkt at jeg ikke skal ende opp sånn. Og at jeg ikke, den tid når jeg får barn og hvis det fortsatt er sånne programmer, at det er ikke noe jeg vil at de skal se på for jeg vet at det kan påvirke negativt. (linjenummer 446-448)

Informantene gav uttrykk for frykt for å oppleve å bli behandlet slemt av andre eller å bli byttet ut seksuelt, som det de har observert i programmet. Noen gav mer uttrykk for dette enn andre, men alle uttrykte en form for bekymring for å bli utsatt for eller oppleve noe negativt som de hadde sett på TV-programmet. Når ufin atferd blir en normalitet i programmet har det fått flere av informantene til å undre seg og bekymre seg for om denne oppførselen blir/er en normalitet og akseptert i eget liv også. De fremhevet ulike refleksjoner omkring frykt for at det kan tenkes at mennesker kan tro og tenke at verden er sånn som den fremvises på TV. Bekymring for at det blir akseptert å være stygg mot andre, fordi det fremstår som underholdning og morsomt. Informantene gav uttrykk for at eksponeringen kan føre til at man kan bli usikker på seg selv og føle at man ikke er god nok. Informantene uttrykte at de selv hadde blitt lei seg om de hadde opplevd å bli utsatt for mye av den atferden de eksponeres for. Frykt for å oppleve ubehag knyttet til sex ble også presentert på ulike måter av informantene og undring i forhold til å selv opplevde lignende atferd. Som uttrykt av Guro:

(...) Siden det er ordentlige folk – eller ikke ordentlige folk, men virkelige personer så begynner jeg jo å lure på om de er sånn ute blant folk, og om det er veldig mange som er sånn, uten at jeg har lagt merke til det. (...). (linjenummer 25-26) (...)

«Åh, shit – kommer jeg til å bli brukt hver gang jeg har sex med noen nye? Og kommer de bare til å bytte meg ut om de finner noe bedre og lyve meg opp i ansiktet? (...))» (linjenummer 77-79).

Flere av informantene uttrykte at oppførselen de observert skapte enda mer inntrykk da de var yngre og begynte å se programmet. Gjenkjennelse til eget liv, hvor mennesker baksnakker, snakker stygt om og til hverandre var noe flere av informantene uttrykte at de opplever i eget liv, men ikke like ekstremt. Det har fått informantene til å stille seg spørsmål

om dette er greit eller ikke. De gav uttrykk for refleksjoner omkring at det kanskje ikke er så bra å se programmet i ung alder, at man da er mer lett påvirkelig. Informantene beskrev ulike former for bekymring for hvordan virkeligheten kunne være eller bli. Lene ga uttrykk for tanker hun fikk i eget liv som 14-åring: «(...) Oi, er det sånn jeg kommer til å bli når jeg blir stor, liksom» (linjenummer 424). Det å observere popularitet i programmet i form av å være spennende gav informantene tanker om hvordan de selv er. Egne opplevelser av å ikke være like underholdende, gav følelser av usikkerhet. Deltagerne i programmet blir som kjent stemt ut av serien dersom de ikke skaper nok underholdning for TV-seerne. Rita gir uttrykk for dette:

(...) det er litt gøy og spennende. Spennende fordi jeg er nysgjerrig, faktisk. Men jeg tror det kan være en blanding med det og det å føle at du må tilfredsstille andre og kanskje litt usikker for at du kanskje føler at du ikke er sånn. At jeg ikke er gøy nok, liksom. (linjenummer 437-439)

Oppsummert uttrykte informantene at de sammenligner seg med deltagerne i *Ex on the beach*. Sammenligningen fører til refleksjoner om seg selv og sin atferd mot andre. De opplevde en økt selvtillit i forhold til å selv ikke oppføre seg på denne måten. De beskrev frykt for å oppleve lignende hendelser i eget liv som følge av en normalisering av det de eksponeres for i programmet.

4.3 Kontekstforståelse – skillet mellom produksjon og eget liv

Informantene gav uttrykk for en forståelse av hva realitykonseptet er, at det er en produksjon bak det fremviste produktet. De uttrykte forståelse for at det er klippet og regissert for å skape underholdningsverdi på TV. Informantene tenkte at produksjonen ønsker å få fram alt det spennende som skjer. De blir berørt av det de ser, men gav uttrykk for at de blir mer kritiske. Som uttrykt av Rita; «(..) Jeg ser jo på det og er litt kritisk; jeg tenker på det som en reality og vet at det liksom er oppsatt (...)» (Linjenummer 203-204). I sammenligningen med eget liv fremhever informantene kontekstforståelsen. Interessen og opplevelse av drama rundt kjæresten og fester, er en del av tema og tendenser som preger deres eget hverdagsliv, men i en mye mildere form. Informantene opplevde at forventningene til programmet handler om å

vise fram intriger, konflikter og ulikt drama knyttet til sex. Det skal vises fram mest mulig drama, som skal handle om sjalusi, ekser og kjærlighet. Eksempelvis jenter som kanskje har lyst på samme gutt, eller gutter som har lyst på samme jente, som videre skaper konflikter knyttet til seksuell aktivitet. Som uttrykt av Guro:

(...) Jeg vet at det er mye drama og sånn ute, men ikke til den store graden som de viser fram. Så jeg – jeg ser ikke for meg at det er sånn på ekte. Jeg tenker ikke at det er relevant. Jeg tenker at det er en serie og at de nesten har laget seg en rolle. ”

(linjenummer 240 – 242)” det er jo noen tendenser her hjemme og, men det er mye mer der, vist frem på *Ex on the beach*; mye mer ekstremt og så er det litt på en annen måte (...). (linjenummer 193)

Opplevelsen av produksjon utdypes med at informantene beskrev at det legges opp til ulike oppgaver eller leker. For eksempel drikkeleker hvor man skal kaste en flaske til den man ønsker å sove sammen med, eller til den man synes er finest. Informantene gav uttrykk for at de tenker at produksjonen bak leter etter ekstreme deltagere, som skal skape underholdningsverdi. De tenkte at det er en del av kriteriene for å være med at man er en type deltager som er der for sex, drikking og krangling. Informantene opplevde at produksjonen legger opp til spenning, og at mye av måten programmet regisseres på er det som gjør at det er både underholdende og provoserende å se på. Som uttrykt av Bente:

«(...) Jeg tror det handler litt om produksjonen òg; de legger opp til at det skal bli drama og de slenger inn den pædden for at de tenker: «Her blir det bra TV!» eller «Her kan skje masse drama (...)» (linjenummer 45-46).

Oppsummert uttrykte informantene tanker om produksjonens rolle for spillet og refleksjoner om hva som forventes av deltagere i konteksten *Ex on the beach*. De både sammenligner det de ser med egne erfaringer og viser også til ulikheter til eget liv.

4.4 Bra å se sex, men ikke sexpress

Informantene gav uttrykk for at det å se sex er underholdende, morsomt og bra. Beskrivelsene gav uttrykk for at det ikke var selve sexscenene i seg selv informantene var mest opptatt av.

Beskrivelsene deres handlet mer om det som skjedde før og etter sex. Informantene trakk fram at sex er naturlig og at det derfor er positivt at det vises frem på TV. Refleksjonene gav uttrykk for fordeler med at sex normaliseres å snakkes åpent om. Det ble også delt tanker om at sex ikke bare trenger å være med den ene «rette», men at det er ulike måter å eksponere seg seksuelt på. Det å se sex med ulike partnere, flere partnere og ulik fremstilling gav informantene underholdning. Som uttrykt av Rita og Guro:

(...) Jeg synes (...) at det blir snakket om ganske sånn åpent og vist fram ganske sånn åpent, skulle jeg til å si. At det ikke er noe å være flau over, og det er det jo heller ikke, det er jo en naturlig ting (...). (linjenummer 108 – 110)

«(...) Jeg blir ikke ukomfortabel og det er egentlig bare bra at de viser det, men det er alt som skjer rundt som jeg synes blir dumt; at de bytter hverandre ut (...)»
(linjenummer 67-70).

Informantene gav uttrykk for at noe av det de observerte virket ekstremt i forhold til egne erfaringer, som kunne være uheldig å eksponeres for. Den seksuelle aktiviteten de observerte gav de uttrykk for at ikke er helt sånn de tenker at man har sex hjemme i eget liv. Å se gutter som har sex med tre eller fire jenter samtidig trekkes fram som lite gjenkjennbart. De opplevde spillet rundt det seksuelle som mer ekstremt og at det kan skape et press eller forventninger til hva man bør eller skal gjøre seksuelt i eget liv. Opplevelsene med intrigene, drama, og den relasjonelle utnyttningen av mennesker gav opplevelser av frykt i eget liv. Refleksjoner om at dette ikke bare er positivt å observere. Informantene gav uttrykk for å oppleve en form for sexpress i *Ex on the beach* som de beskrev som negativt. Sexpresset informantene gav uttrykk for handlet om at deltagere ikke respekteres for sine valg. Det oppleves som at det handler om å finne en å ha sex med for så å bytte partner etterpå. Valgene som tas i forhold til sex fremsto ikke bra for informantene. De opplevde det negativt at det ligger en forventning til at man skal ha sex. Som uttrykt av Lene:

Sånn som jeg har sett det, så er det noen som bare har valgt å ikke gjøre det og da går det kanskje veldig lang tid før den andre personen respekterer det. Noe som jeg synes er veldig dumt” (...) de skal respektere det med en gang. Og vise at “nei er nei”.
(linjenummer 177-179)

Informantene ga uttrykk for at deltagerne endrer valg i forhold til sex, som følge av å oppleve press fra andre deltagerne. Informantene ga uttrykk for at de opplevde at de fleste deltagerne bare tenker at «sex er sex» og at det er mennesker med dette synet som representeres i programmet. Bente uttrykte: «Føler at de har litt sånn – litt sånn holdning at det er ikke så viktig – det er bare et ligg uansett (...)» (linjenummer 348). Noen deltagerne viser andre holdninger og fremstår mer skeptiske til sex. Informantene trekker det fram som positivt at noen viser andre holdninger, men det opplevdes som at de representerer et fåtall. Informantene opplevde at sex i programmet fremstår som lite emosjonelt involverende for deltagerne. Dette underbygges med beskrivelser av at de fleste har sex med veldig mange i løpet av programmet. Videre bekymret informantene seg for at dette kan gjøre at spesielt unge kan føle «jeg bare må gjøre det», og at det er ikke så viktig med hvem. Det opplevdes for informantene som at deltagerne har lite hemninger. Videre uttryktes presset knyttet til det faktum at man blir sendt hjem dersom man er kjedelig på TV. Bente utdypet følgende:

(...) Det blir nesten for tøft å stå i det alene, liksom. Alle andre har gjort det eller er villige til å gjøre det, i hvert fall hvis de har noen å gjøre det med! Det er liksom litt for – litt for tøft å stå imot (...). (linjenummer 195 – 197)

Informantene opplevde at det er dumt at det skal være slik at man må ha sex for å bli akseptert, og at det er kult å ligge med «alle». Forventningene til at sex er en del av å tilbringe natten sammen, eller å dele rom. Det opplevdes som at de som er der inne føler at de må ha sex på TV. Det er nesten litt flaut å være den som ikke har hatt sex, eller som har valgt å holde igjen. Informantene opplevde dette som en form for press som kan smitte over til de som ser på dette programmet. At det blir en lav terskel for å ha sex med andre, også med folk man kanskje ikke kjenner, eller så vidt vet hvem er. I programmet utleveres meninger og vurderinger om andres seksuelle prestasjoner, og valg av partner begrunnes ut fra dette. Informantene gav uttrykk for at mennesker kan bli usikre på seg selv og sine prestasjoner i forhold til sex. Informantene gav uttrykk for at de opplevde en kultur som forventer sex i *Ex on the beach*. Når det «heies» på av andre deltagerne så opplevde informantene at det oppmuntres til seksuell aktivitet. Informantene opplevde at det er holdninger til at det skal skje noe seksuelt og det er det som vises fram og snakkes fram i programmet. Språket i programmet fremhever holdningene og presset om sex med utsagn som «det er ikke en bra natt på suiten hvis det ikke har skjedd noe» og «Du må ta suiten med henne! Du må, du må»

(Bente linjenummer 399-402, 155-160). Informantene gav uttrykk for frykt i form av at *Ex on the beach* kan være med å påvirke og skape et press om å ha sex. Som uttrykt av Guro:

Jeg føler de ikke har så mye respekt for jenter og at de tenker kun på seg selv. Det virker som de gjør det for å tøffe seg og vise at det er kult, (...) Etterpå så var det sånn "Åh, bra jobba!" fra alle (...). (linjenummer 212-214)

«Det virker som de personene – de som de har ligget med – ikke betyr noe, at de bare er et tall som går opp (...)» (linjenummer 222-223).

Informantene gav uttrykk for at alder kan ha betydning for hvor påvirket man blir av *Ex on the beach*. De beskrev å huske det annerledes å bli eksponert for denne seksuelle aktiviteten som yngre seere. Det skapte mer undring over hvordan livet var og skulle bli, og undringer over å se hvor intense relasjonene fremstod for så å plutselig være over. Det å ikke ha egen kjennskap til seksuell aktivitet gjorde noen av informantene mer nysgjerrige på det de så. Informantene tenkte at man kan kjenne på mer sexpress og forventninger når man er yngre og ikke har noen egne seksuelle erfaringer, og at da kan man bli mer påvirket av det man ser på TV.

Oppsummert uttrykte informantene underholdningsverdi av å eksponeres for seksuell aktivitet på *Ex on the beach*. Informantene beskrev samtidig negative opplevelser knyttet til det de opplevde som sexpress mellom deltagerne i programmet.

4.5 Opplevelse av utseende og kroppspress

Informantene fortalte om opplevelser av å eksponeres for deltagerens utseende. Informantene opplevde at de som får være med i programmet er attraktive mennesker. Refleksjonene handler om at det oppleves som en type utseendestandard som seleksjonskriterier for å bli valgt som deltager. Refleksjonene handlet også om at utseende er den viktigste faktoren for å bli valgt til sex av andre deltagere i programmet. Utseende snakkes om, kommenteres og vurderes i forhold til valg og hvem som er populære for seksuell aktivitet. Informantene gav uttrykk for at utseende som foretrekkes på jentene er stor rumpe, fillers i leppene og at guttene

er høye og brune. Informantene opplevde at det er sjelden at personlighet og andre karaktertrekk vises fram av produksjonene eller fremheves av deltagerne i programmet. Informantene gav i varierende grad uttrykk for negative følelser, usikkerhet og vurderinger av sitt eget utseende som følge av sammenligningen gjennom eksponeringen av TV-programmet. Guro uttrykte:

Det virker som du må ha bra kropp. (...) Du skal jo være i syden – du går jo i bikini hele tiden og blir filmet. Så du skal ha litt selvtillit når du drar inn og klare å stå opp for deg selv. (linjenummer 305-307)

Opplevelsene informantene trakk oftest fram er kritikken og det negative språket om andres utseende. Informantene skildret at det ikke er greit at deltagere mobber og kritiserer andre for utseende. Dette skaper vonde følelser som tristhet og empati med deltagerne som utsettes for det. Informantenes refleksjoner handlet om at når utseende kommenteres og fremmes via språket og valg, så kan man selv ønske å se mer sånn ut. Dette forsterkes når man opplever at det er de jentene guttene velger til sex. Flere av informantene trakk fram hendelsen som er presentert tidligere, hvor en kvinnelig deltager kalte en annen jente for «stygg», «feit» og «bleik». Vurdering av andres utseende fikk informantene til å reflektere over seg selv. Som uttrykt av Bente og Rita:

(...) så hvis du tenker at hun kan se stygg og feit ut, så ser i hvert fall jeg stygg og feit ut (...) Jeg tror nok at folk kan kjenne på et press på den måten, når de ser på henne som feit, er i hvert fall jeg det liksom. (linjenummer 58-63)

«(...) Jeg tenker jo at jeg har jo ikke like flat mage som dem, liksom. Jeg har ikke like hvite tenner som de, liksom. Så, ja – jeg har jo kjent på at det er kroppspress, liksom – blant de fine der (...)» (linjenummer 98-100).

Informantene uttrykte at det utseende som foretrekkes ofte er endret på med plastiske operasjoner eller kirurgiske inngrep. En trent slank kropp, brunfarge og kritthvite tenner ble også beskrevet fram som en del av det foretrukne utseende. Refleksjonene over deltagerens utseende som en viktig faktor i programmet medførte at informantene kunne oppleve å kjenne på usikkerhet i forhold til eget utseende. Refleksjonene handlet om at de kan tenke at de ikke er fine nok og en opplevelse av at det er de fineste jentene som blir valgt av guttene.

Informantene opplevde at valgene i programmet om hvem man vil ha sex med, handler mest om hvem som er finest. Informantene gav uttrykk for at det er dumt å se at det er utseende som avgjør valg og at dette velges foran personlighet. «(...) Hun var finere, hun skal jeg ha!» (Guro, linjenummer 102-105). Bente formidlet:

Jeg har jo liksom tenkt at det er jo alltid de fineste og mest trente og sånn som er med på *Ex on the beach*, så du tenker jo litt sånn at du ikke er helt god nok og sånn (...) (linjenummer 327 – 328) (...) Jeg føler når de skal velge mellom to så handler det kanskje mest om hvem du synes ser mest finest ut, liksom – utseendemessig (...) (linjenummer 292-293).

Informantenes refleksjoner om å eksponeres for kropp på denne måten skapte en del negative følelser, i form av sammenligning og usikkerhet hos informantene. Det å se hva andre foretrekker og velger og språket som brukes om andres utseende og kropper, påvirket informantene. Selv om noen av informantene først gav uttrykk for at de ikke ble påvirket av utseende til deltagerne, opplevdes det som at dette endret seg etter hvert gjennom intervjuet, basert på beskrivelsene som fremkom.

Oppsummert uttrykte informantene opplevelse av utseende som et seleksjonskriterium for å delta i programmet og for å bli valgt til sex av andre deltagere. Deltagernes devaluering av andres utseende fikk informantene til å føle på usikkerhet i forhold til eget utseende og kropp.

5 Diskusjon

I dette kapittelet vil jeg drøfte studiens fem funn i lys av relevant teori, forskning, forskningsspørsmålene og problemstillingen: Hva er unge jenter opplevelse av å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV? Diskusjonen er delt i fem underkapitler og tar utgangspunkt i hvert av funnene.

5.1 Blandede følelser, fra underholdning til sinne, provokasjon og empati

Studien viser at informantene kjente på ulike følelser av å eksponeres for seksuell aktivitet på reality-TV. Følelser representerer et budskap og sender oss signaler om oss selv, og hvem vi er i relasjon til andre (Normann-Eide, 2020). Dette forstår jeg som informantenes evne til mentalisering. Det å mentalisere kan beskrives som et mentalt kompass for å orientere seg i kompleksiteten av forskjellige realiteter (Nygren & Skårderud, 2008, s. 199). Følsomhet for egne og andres følelser som en forutsetning for sosialt samspill og relasjonsbygging. Det handler blant annet om å forstå uskrevne regler (Nygren & Skårderud, 2008, s. 197). Jeg forstår dette som at informantene erfarte andres handlinger og fortolket tanker, følelser og intensjoner bak disse. I forklaringene på sine følelser viste informantene til et vidt spekter og usikkerhet rundt hva de egentlig følte. Dette knytter seg til våre egenskaper til å tolke følelser og kan forstås som at følelser er uklare og at våre tolkninger alltid vil være knyttet til usikkerhet. Vi er mer eller mindre kompetente til å tolke våre egne og andres følelser (Nygren & Skårderud, 2008, s. 198). Rustad (2016) hevder i sin artikkel at nærbilder av følelser og intervjuer av deltagerne skaper nærhet til karakterene i realityshowet (Rustad, 2016). Dette virkemiddelet kan være et produksjonsgrep for å skape ulike følelser som informantene beskriver. Via beskrivelsene gav informantene uttrykk for at de er opptatt av sitt «sinn». Dette kan forstås som at sinnet er et representasjonssystem som lager mentale bilder av virkeligheten, og ikke at det er virkeligheten (Nygren & Skårderud, 2008, s. 198). Ungdommenes refleksjoner kan tyde på prosesser i moralutvikling som er en viktig del av ungdommers utvikling fra barn til voksenlivet (Utforsksinnet, 2018). Utviklingen av den moralske sans vurderes som satt på prøve i det informantene uttrykte. Deres verdier som skiller «godt» fra «vondt» ble utfordret og de beskrev tanker og følelser som vekslet mellom å underholdes og samtidig vise til ønske om avstand til atferden de har observert. Rustad (2016) trekker i sin studie fram at produsentene er opptatt av dobbeltmoral og viser fram deltagerens

manglende selvinnsikt gjennom å regissere og klippe mellom hendelser og uttalelser som viser gapet mellom ord og handling. Kohlbergs teori om moralsk utvikling hevder at vi alle utvikler egne moralske kompass, derfor er det vanskelig å etablere et universelt konsept om moral som kan anvendes for hele menneskeheten (Kohlberg, 1971, sitert i Utforsksinnet, 2018). Til tross for at det er vanskelig å etablere et universelt konsept om moral vurderte alle informantene at egne verdier og kompasset utfordres i møte med *Ex on the beach*.

Informantene beskrev følelsesmessige reaksjoner som kan være et uttrykk for at deres diskursive forståelse av rett og galt blir utfordret gjennom å se programmet. Diskurser hevder at vi snakker, føler og handler ut fra diskurser vi deltar i (Øfsti, 2010, sitert i Jensen & Ulleberg, 2011, s. 74). På den ene siden kan informantenes beskrivelser forstås som at det er normalt og akseptert i *Ex on the beach* å snakke stygt til og om hverandre. På en annen side kan informantenes følelser tyde på at de ikke opplevde de samme diskursene som rådende for dem selv. Flere av informantene trakk fram vonde følelser i form av sinne og provokasjon etter en hendelse hvor en av deltagerne ble mobbet og beskrevet som «stygg, feit og bleik». De beskrev også at de følte empati med denne deltageren, samt reaksjoner på at dette videre ble utgangspunkt for en låt som ble svært populær og som ble delt rundt på ulike sosiale medier og nettsted. Ulike diskurser utfordres og kampen om riktig og galt ble derfor tematisert. Informantene stilte kritiske spørsmål til denne sosiale og språklige handlingen, og dette kan forstås som uttrykk for samfunnets idealer. Kampen om hva som legitimeres skjer gjennom gjentakende sitering og slik opprettholdes mening i ulike fellesskap (Øfsti, 2010, s. 22-23). Reaksjonene i form av sinne, provokasjon og empati gir uttrykk for at diskursene utfordres og informantene stilte kritiske spørsmål til det de opplevde og observerte. Dersom informantene ikke hadde gitt uttrykk for at de opplevde det provoserende eller følte på sinne og empati, kunne funnene tydet på at diskursene omkring atferden og språket var likere det som utspiller seg i *Ex on the beach*. Diskurser kan bidra til å skape problemer i og mellom mennesker, fordi de blir virkelighetsbeskrivelser vi lever etter og forholder oss til (Davis & Harre, 1990; Øfsti, 2010, s. 19; Øfsti, 2017, s. 300). Diskursene i *Ex on the beach* er førende for hva som er akseptert og hva som gir forståelse, og det kan vurderes som at informantene ikke opplevde de samme diskursene som rådende, for hva de selv mener er akseptert i møte med andre mennesker.

5.2 Bedre tanker om seg selv, men også frykt for å oppleve ubehag i eget liv

Eksponeringen av *Ex on the beach* har fått informantene til å reflektere omkring seg selv og den de er. Å bli berørt av det de observerte gjør at de stilte spørsmål ved det de opplever og erfarer i eget liv. Dette støttes av teori om digital teknologi som hevder at det ikke kun handler om store utviklede samfunnsendringer, men at endringene som følge av teknologien foregår også på individnivå. Det får konsekvenser for hvordan vi mennesker tenker om selvet (Ask & Søraa, 2021, s. 219). Informantene beskrev at de fikk tanker om seg selv og følte at programmet utfordrer deres identitet som følge av den digitale teknologien i form av reality-TV som viser fram «ekte folk» med «ekte problemer» (Ask & Søraa, 2021, s. 220). Samtidig kan det tenkes at refleksjoner omkring selvet og hvem man er, er en naturlig del av refleksjonene man gjør gjennom hele livet. Informantene gav uttrykk for en sammenligning med deltagerne som gav positive følelser i form av å kjenne på at de selv ikke er på denne måten mot andre. Det kan tyde på at informantene fikk en økt selvtillit av at de opplevde seg selv som bedre mennesker i relasjon til andre mennesker. Informantene beskrev at de selv ikke kunne vært stygge mot andre på denne måten. En bevisstgjøring om å ikke utsette andre for den atferden de observerte, kan ses som positive fordeler og refleksjoner som konsekvens av eksponeringen. Hvordan en beskriver og oppfatter seg selv, er sosialt bestemt via interaksjoner, sammenlikninger med andre og selvrefleksjoner gjennom hele oppveksten. Fra et sosialiseringperspektiv er identitet, noe som på grunn av kontinuerlige sosiale endringer, er et livslangt prosjekt (Kvalem & Wichstrøm, 2007, s. 24). Informantenes beskrivelser kan i et sosialiseringperspektiv være uttrykk for selvrefleksjon knyttet til egen identitet og utvikling av selvet.

Eksponeringen har også ført til frykt for å oppleve å bli behandlet dårlig av andre og bekymring for å bli utsatt for eller oppleve noe negativt som kunne minne om det de hadde sett på TV-programmet. Nærhet til «ekte folk» med «ekte problemer», som realitetsjangeren representerer, kan forstås å ha påvirket frykten informantene beskrev som følge av det «ekte» de opplevde. Influensernes bidrag og eksponering i forhold til normalisering av atferd og holdninger bevisst eller ubevisst er også bekreftet i funnene til studien av Steinnes og Teigen (2021). Det kan vurderes slik at programmet *Ex on the beach* representerte noe ekte for informantene, noe som gjør at de sammenlignet seg med deltagerne og fryktet lignende atferd i eget liv. Spørsmålene om hva som er normalt og sant ble tematisert.

Kampen om sannhet og normalitet er pågående diskusjoner innenfor ulike paradigmer og også mer spesifikt mellom ulike fagmiljøer og personer i hvordan vi skal forstå seksualitet og hvordan den ytrer seg. Vi tar og får sosiale posisjoner blant annet gjennom språklige handlinger, og vi skaper og opprettholder mening i diskusjonene vi fører. Noen meninger får forrang, andre blir bekjempet eller neglisjert. Mening blir til og legitimeres ved gjentakende sitering, og slik opprettholdes mening i ulike språkfelleskap. Etter hvert glemmer vi utsagnets opphav, idéene og talemåtene fremstår som naturlige og selvfølgelige. Oppfatninger og meninger om hva som representerer normalitet former tanker og handlinger fordi de er samfunnets idealer om hvordan det er riktig å leve og føle (Øfsti, 2010, s. 22-23). Sett i lys av dette kan informantenes beskrivelser forstås med bakgrunn i hvor mye og ofte de eksponeres for holdninger og atferd som danner grunnlaget for frykten de kjente på. Når mennesker definerer noe og kommuniserer dette med andre i samtaler og relasjoner, blir dette den konstruerte virkeligheten de opplever (Gergen, 2010, s. 15). Frykten informantene beskriver kan ikke tolkes som en objektiv erkjennelse av virkeligheten, men idéen om situasjonen (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 88). Det informantene lærte om verden og seg selv formidles gjennom de sosiale sammenhengene de er en del av. Eksponeringen for kulturen på *Ex on the beach* kan tolkes som en sosial læringsplattform som får betydning for informantenes frykt og selvrefleksjon om hvem de selv er og ønsker å være. Identiteten utvikles og fellesskap skapes i sosiale grupper, organisasjoner og kulturer. Kommunikasjonen menneskene imellom blir sentral for å forstå disse fenomenene (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 70-72).

5.3 Kontekstforståelse – skillet mellom produksjon og eget liv

Informantene gav uttrykk for en forståelse av at det er en profesjonell produksjon som står bak det fremviste produktet, når de beskrev sine opplevelser av å bli eksponert for seksuell aktivitet på reality-TV. Dette tyder på at informantene viste forståelse av kontekstens betydning for det de ser. Informantene beskrev *Ex on the beach* som en konstruert «virkelighet» og hovedrollene som «autentiske mennesker» plassert inn i en spesifikk kontekst.

Beskrivelser av drama, skandaler og ubehagelige opplevelser skjer som del av et system og et samspill på TV (Jensen, 2009, s. 23). Det vurderes som positivt at informantene gav uttrykk for at de var kritiske til det de ble eksponert for og knyttet det til ulike kontekster. Forståelsen

av reality-TV som konstruert virkelighet kan bidra til å skape en nødvendig avstand til eget liv. Konteksten blir avgjørende for det som skaper mening (Jensen, 2009, s. 23).

Utgangspunktet for en systemisk forståelse er at mennesket er en del av et hele det ikke kan sees uavhengig av (Jensen, 2009, s. 23). Informantene opplevde det ikke som objektive og allmenngyldige sannheter. Jeg vurderer det som en styrke at informantene gav uttrykk for dette med tanke på produksjonens måte å bygge opp programmet på ved å sette «vanlige» mennesker inn i disse omstendighetene og filmer dem over tid. Det kan bidra til å gjøre det krevende for seerne å skille mellom hvorvidt det de ser utspiller seg i en reell kontekst eller er et fiktivt spill. Rustad (2016) trekker fram i sin artikkel at oppbygningen av denne formen for realityprogram gjør at det er ikke lett å vite hva som er virkelighet eller fiksjon. Basert på informantenes beskrivelser fremkom egne erfaringer og sammenligninger som en forsterket evne til å klare å skille mellom produksjon og virkelighet. På bakgrunn av dette kan det tenkes at dersom man ikke har egne erfaringer og opplevelser å sammenligne med, så kan man kanskje være mer sårbar for det man eksponeres for. Man kan i større grad tenke at det man observerer på TV, også skjer i virkeligheten. Medias eksponering gir et omfattende og viktig galleri av potensielle rollemodeller. Media både skaper og forsterker tendenser som er i samfunnet (Brown, 2006, sitert i Kvello, 2008, s. 185). Utrygge personer som har frykt for å inngå i intime relasjoner eller som har et negativt selvbilde, har lettere for å identifisere seg med og idealisere rollemodeller innen media (Greenwood & Pietromonaco, 2004, sitert i Kvello, 2008, s. 185). Media vil derved ha ulik påvirkningskraft og påvirkningsretning for ulike personer (Kvello, 2008, s. 185). Konteksten, hvor iscenesettelsen og produksjonen kan ses som kontekstmarkører, påvirket informantenes tolkninger av hva det er de ser. Selv om all persepsjon er tolkning og hva som fremstår som informasjon, avhenger av den som ser eller oppfatter, fremstår det som at alle informantene hadde forholdsvis like erfaringer med seg inn i det å se *Ex on the beach*. I denne studien skilte informantene mellom produksjonen og eget liv i sin forståelse av eksponeringen de utsettes for. Ut fra tolkning av funnene tyder det på at kulturen som vises på *Ex on the beach* ikke var en normalitet for informantene og deres eget liv.

I en samhandlingskontekst som programmet *Ex on the beach* representerer, kan man se et system av relasjoner mellom ulike posisjoner. Handlingene som springer ut av de ulike posisjonene, er påvirket av relasjonene til de andre. Spørsmål om makt og belønningssystem er avgjørende for konteksten (Heggen et al., 2003, s. 109). Det som holder alle sammen i

denne konteksten er at alle, både nykommere og etablerte deltagere, har en felles interesse i å spille «spillet». De jakter de samme godene om å få være igjen i TV-programmet og ikke bli sendt ut. En annen måte å beskrive en samhandlingskontekst er å se på det som et felt. Et felt kan betraktes som et spill om belønning og annerkjennelse (Heggen et al., 2003, s. 109). Ethvert felt er lukket i den betydning at det kreves en form for ytelse for å slippe inn, i dette tilfellet kan det å bidra i den seksuelle forventningen ses som en form for ytelse. Mennesker søker til feltet fordi de har en eller annen form for tiltrekning til feltet, og feltet rekrutterer fordi de har behov for en spesifikk form for kompetanse eller ferdigheter. Disse forholdene sikrer at feltet består av mennesker med felles interesser (Heggen et al., 2003, s. 109-110). Informantenes beskrivelser av at deltagerne endrer seg og føyer seg for spillet underbygger at de observerte denne samhandlingskonteksten som et sosialt felt og relasjoner mellom posisjoner. Det er grunn til å tro at produksjonen leter etter mennesker med ulik historie og bakgrunn nettopp fordi dette kan skape spenning, intriger og drama. Dette uttrykker også Rustad (2016) i sin artikkel om programmet *Paradise Hotel* hvor deltagerne er karakterer og til tross for at det er nye deltagere i nye sesonger, så er de samme typene valgt ut: «Bimboen», «spilleren», «bitchen» og «partygutten» (Rustad, 2016).

5.4 Bra å se sex – men ikke sexpress

Informantene beskrev både positive og negative refleksjoner knyttet til å se sex på reality-TV. Beskrivelser i form av at det er naturlig, normalt og bra at sex vises fram. Beskrivelsene tydet på at selve sexakten i seg selv ikke var det informantene var mest opptatt av. Det som berørte mest var det relasjonelle spillet i form av språk og atferd i forkant og etter selve sexsituasjonene, i min studie beskrevet som seksuell aktivitet. Dette kan tyde på at det generelt er større åpenhet om seksualitet i dagens samfunn blant unge mennesker. En side av denne åpenheten er at seksualitet omtales i det offentlige rom gjennom for eksempel via reality-TV og sosiale medier (Aagre, 2014, s. 96). At seksualitet er en større del av mediene enn før kan være en grunn til at selve sexakten ikke skapte flest reaksjoner og opplevelser for informantene. Det kan ha sammenheng med at informantene selv hadde egne erfaringer knyttet til sex, og at sexakten i seg selv derfor ikke var det som opptok dem mest. En mulig positiv effekt med at sex vises fram kan bidra til å ta bort noe av usikkerheten mange kan kjenne på rundt egen seksualitet. Samtidig kan det å observere et regissert bilde av pene utvalgte mennesker også tenkes å bidra til motsatt effekt nemlig økt usikkerhet. Normalitet og

utvidelse av seksualitet kan være med på å skape mer aksept for ulikheter. Menneskers seksualitet er ikke statisk, men kan delvis ses som et resultat av miljøfaktorer og innebygde reaksjoner (Godson, 2002, s. 16). Dette kan føre til at seksualiteten vår også påvirkes av eksponering via reality-TV. Informantene gav uttrykk for at egne diskurser i forhold til sex handlet om at sex ikke trenger å tilhøre det monogame parforholdet, men at sex kan være positivt sammen med andre som en del av utforskning og positive opplevelser. Samtlige var positive til at det snakkes åpent om sex og at sex normaliseres som noe naturlig. At kropp, nakenhet og sex ikke er tabubelagt og kan diskuteres åpent fremkom også som funn i rapporten til Steinnes og Teigen (2021).

Informantenes negative refleksjoner forstås som opplevelser av å eksponeres for sexpress. Beskrivelsene gir uttrykk for en kollisjon i forhold til rådende og aksepterte diskurser. Informantenes forståelse handler om at alle på *Ex on the beach* har sex. Det kan i den konteksten fremstå i strid med forventningene å velge å ikke ha sex. Forventningene og presset kommer fram ved måten det snakkes om sex og det som skjer før og etter seksuell aktivitet. Seksualiteten påvirkes av det vi opplever gjennom språk og samspill med andre mennesker, og påvirker våre egne tanker, følelser og handlinger (Hegge, 2018, s. 38). Konstruksjonen påvirker hva som anses som sexy, hva som er forbundet med skam og hvor stor betydning for eksempel relasjon og kjærlighet har for seksualiteten (Kvalem & Wichstrøm, 2007, s. 23). Basert på informantenes beskrivelser kan det tenkes at eksponeringen av seksuell aktivitet på reality-TV fikk betydning for utviklingen av deres egen seksualitet, i forhold til god seksuell helse. Verdens helseorganisasjon tydeliggjør at god seksuell helse krever en positiv og respektfull tilnærming, uten tvang, diskriminering og vold (Hegge, 2018, s. 40). For at seksuell helse skal oppnås og opprettholdes, må alle menneskers seksuelle rettigheter respekteres, beskyttes og oppfylles (Hegge, 2018, s. 40). Basert på informantenes beskrivelser kan det tyde på at informantene opplevde at disse rettighetene ikke ivaretas. Når informantene beskrev at disse rettighetene blir brutt i form av press og deltagere som angrer, viste informantene at dette berørte dem negativt og skapte en frykt for at de kan bli utsatt for lignende opplevelser i eget liv. De stilte spørsmål ved om dette kan skje i eget liv og bekymring for at mennesker kan tenke at dette er greit når det observeres på TV. Seksualitet kan beskrives som et kulturelt system som ikke er låst i en på forhånd gitt struktur (Foucault, 1999, sitert i Pedersen, 2005, s. 09-11). Det kan tenkes at grensene for hva som er greit også ligger utenfor individets kontroll og at eksponeringen man utsettes for er en del av de komplekse prosessene i et kulturelt system som utvikler seg. Selv om informantene viste til

kontekstforståelsen i form av produksjon og regi, beskrev de likevel frykt for å oppleve lignende i eget liv.

Vår seksuelle identitet formes i samspill med andre, og dette finner sted historisk, kulturelt og i den sosiale konteksten som gir rammen for det vi gjør (Pedersen, 2005, s. 11). Basert på informantenes beskrivelser kan det tyde på at den seksuelle aktiviteten de eksponeres for via reality-TV bidrar til å forme den seksuelle identiteten. Skriptteoriens kulturelle systemer av symboler gir forordninger for hva vi kan og ikke kan gjøre (Gagnon & Simon, 1973, sitert i Pedersen 2005, s. 48). I *Ex on the beach* kunne informantene observere disse forordningene ved å observere atferden som aksepteres. Disse forordningene i en kultur endres over tid og media spiller en viktig rolle. Basert på denne forståelsen kan det tenkes at normaliteten og aksepten som vises fram i *Ex on the beach* bidrar til å formulere aksepterte representasjoner, og at frykten informantene beskrev påvirkes av denne representasjonen. På motsatt side vil det kunne tenkes at forordningene er for abstrakte til å tilpasses konkrete situasjoner og flere faktorer vil ha betydning for hvilken atferd mennesker velger i gitte situasjoner. Det interpersonlige script vektlegger at hver enkelt forhandler i sitt handlingsrom, men likevel tilpasset omgivelsenes forventninger (Pedersen, 2005, s. 48). Informantenes beskrivelser av deltagere som angret eller som skifter mening kan tyde på at de interpersonlige skriptene forhandles, men tilpasses omgivelsenes forventninger. Det intrapsykiske skriptet vektlegger at seksuell handling involverer et reflekterende individ som samhandler med andre, hjulpet av et system av normer og instruksjoner. Valg om å ha seksuell aktivitet med noen vil være en refleksjon over hvem andre i referansesystemet det er som gjør det og hva vil det bety for hen og den andre. Videre vil de sosiale rammene de befinner seg innenfor tas i betraktning (Pedersen, 2005, s. 48-49). Informantene beskrev at de opplevde at deltagere endrer seg basert på systemet de er en del av. Konsekvensene av å ikke delta seksuelt blir da å ikke være som de andre. Informantene problematiserte at sexpress kan blir en normalitet ved at man som observatør blir eksponert for dette innholdet og observerer at det blir akseptert. Kampen om normalitet er hele tiden pågående diskusjoner. Oppfatninger og meninger om normalitet former tanker og handlinger fordi de er samfunnets idealer om hvordan det er riktig å leve og føle (Øfsti, 2010, s. 22-23). Noen meninger og handlinger får forrang, mens andre blir bekjempet og neglisjert. Informantene trakk fram språket i form av å presse på i forhold til sex og det kan vurderes dithen at disse talemåtene fremstår som naturlige og selvfølgelige i konteksten de opptrer i. Informantenes spørsmål til dette og kritiske ytringer vurderes som positivt. Ved at handlingen og meningene opprettholdes og siteres gjentagende vil de bli

legitimert. Etter hvert vil de fremstå som naturlige (Øfsti, 2010, s. 22-23).

5.5 Opplevelse av utseende og kroppspress

Ulike medier påvirker synet på kropp. Tilgangen på «perfekte kropper» er større enn noensinne (Aagre, 2014, s. 98). Informantenes opplevelser av det foretrukne utseende i *Ex on the beach* kan bidra til å skape usikkerhet knyttet til eget utseende. Avstanden mellom de kroppene mediene formidler, og det bildet unge jenter har av sin egen kropp, kan være utfordrende for hver enkelt å forholde seg til (Aagre, 2014, s. 98). Mediene følger markedets behov og for å overleve er de avhengige av at flest mulig vil betale (Almås, 2004, s. 115). Det kan tenkes at utseende er en viktig faktor for å øke seertall og at en type utseende er noe som vektlegges for å skape popularitet for produksjonen. Informantenes beskrivelser sett i sosialkonstruksjonismens forståelse forsterker at informantenes mening forstås i lys av deres sosiale virkelighet. Utseende og kroppspresset de opplevde forstås i lys av spesifikke sosiale og historiske betingelser. Fokus på kropp og utseende er ikke noe som eksisterer utelukkende i *Ex on the beach*, men noe som preger vår kultur og samfunn i stor grad på flere områder. Ungdoms opplevelse av egen kropp er en sentral del av deres identitetsfølelse. En kan ikke forstå ungdom fullt ut hvis en utelater dette aspektet ved deres måte å forstå seg selv på, framstå overfor andre på eller vurdere seg selv på (Aagre, 2014, s.75). Funnene i studien til Steinnes og Teigen presenterer også at ungdommene var kritiske til bruk av nakenhet og sex i mediene som de anså kan bidra negativt i form av å skape usikkerhet og kroppspress (Steinnes & Teigen, 2021).

Det beskrives at deltagere i *Ex on the beach* har fikset på utseende sitt gjennom større og mindre kirurgiske og kosmetiske inngrep. De beskriver språk og atferd knyttet til utseende og opplever dette som den viktigste faktoren for å bli valgt som sexpartner. Funnene i studien til Steinnes og Teigen (2021) trekker fram at ungdommene opplevde «idealkropp» som et virkemiddel i markedsføring. Ungdommene var kritiske til bruk av nakenhet og sex som de anså kan bidra negativt i form av kroppspress og usikkerhet. Plastiske operasjoner og kosmetiske inngrep presenteres som en normalitet i seleksjonen av deltagere. Informantene beskrev negative følelser, usikkerhet og i varierende grad vurderinger av sitt eget utseende som følge av sammenligningen med deltagerne. Aksepten de opplever i programmet, i form av kritikk og mobbing av andre sitt utseende kan se ut til å forsterke kroppspress og egen

usikkerhet. Selv om realitysjangeren er ment å presentere en form for virkelighet og at «hvem som helst» i teorien kan være med så opplevdes det ikke slik for informantene i forhold til utseendeseleksjonen de beskrev. Usikkerhet knyttet til kropp og utseende kan også være en naturlig del av det å være menneske og det å sammenligne seg med andre kan tenkes at ikke er noe unikt som oppstår som følge av dette programmet.

Den franske fenomenologen Merleau-Ponty har bidratt med en helhetlig forståelse av at forholdet mellom kropp og sjel er sammenvevd og komplekst (Merleau-Ponty (1962), sitert i Aagre, 2014, s. 93-94). Et sentralt poeng er at den menneskelige bevissthet alltid er intensjonal, altså rettet mot noe utenfor seg selv. Iakttagelsen av noe, og den refleksiviteten som er knyttet til dette, har både en intersubjektiv og en kroppslig side. Det intersubjektive handler om det vi retter oppmerksomheten mot og som blir valgt ut fordi det blir ansett som interessant for flere (Aagre, 2014, s. 94). Som i denne studien hvor *Ex on the beach* var interessant for alle informantene. I tillegg er kroppen på et grunnleggende vis involvert i selve persepsjonen, altså sansingen av det man blir opptatt av. Blant de objektene som ungdommene intensjonalt sanser, vurderer og iakttar, er også deres egen kropp. Ungdom har fått et større begrepsapparat enn tidligere, samt større estetisk bevissthet om hva som er «stygt» eller «pent», og hva som anses som normalt. Parallelt med dette er de mer eksponert for mediernes fremstilling av kropp, uten å nødvendigvis være klar over den moralske undertonen som i mange tilfeller usagt følger en estetisk bedømmelse (Aagre, 2014, s. 94). Venners tilsynelatende kollektive beundring for influensere eller andre som de vurderer ser bra ut, kan danne vurderinger og normer som hver enkelt ungdom også retter mot seg selv. Slike vurderinger og normer kan komme til uttrykk i rent kroppslig-fysisk forstand eller gjennom sminke, hår og klær. Etter som kroppen utvikler seg og endres gjennom ungdomsårene, kan disse selvbedømmelsene gå i en anerkjennende og en selvkritisk retning (Aagre, 2014, s. 94). På grunn av de store kroppslige endringene som finner sted i ungdomsårene, må ungdom kontinuerlig omdefinere sitt eget kroppsselvilde. Hvordan ungdom selv forholder seg til disse endringene, vil variere (Aagre, 2014, s. 95).

Ut fra informantenes beskrivelser kan mye tyde på at deres opplevelse av virkeligheten i *Ex on the beach* var basert på at utseende og kropp er det viktigste for spillet i denne konteksten. Sosialkonstruksjonisme sier ikke «det er ingen objektiv virkelighet», det som er avgjørende er hva mennesker definerer noe som en «virkelighet» (Gergen, 2010, s. 15). Basert på informantenes beskrivelser får de språklige uttrykkene, i form av kropp og utseende,

betydning for hvordan de vurderte deltagerne verdier. Gjennom språklige uttrykk kommuniseres verdier og ulike livsoppfatninger (Jensen & Ulleberg, 2011, s. 74). Informantene trakk fram at de opplevde at personlighet ikke vektlegges for valg knyttet til sex. Det kan da tyde på at verdiene de observerte, blir vektlagt knytter seg til utseende og kropp. Jeg forstår dette som at informantene hadde ønsket at andre verdier fikk forrang. Gjennom språket er det hele tiden en pågående forhandling om hvordan vi skal leve, og hvilken kunnskap vi skal navigere etter (Øfsti, 2017, s. 301). Hvilke diskurser som er rådende og tilgjengelige i dette TV-programmet får betydning for hva som er akseptert og forventet og hva som gir mening og forståelse. Kritik og vurdering av kropp og utseende, kan forstås som rådende diskurser for hva som betyr noe i denne konteksten. Når informantene ble eksponert for dette kan det tyde på at de vurderte seg selv opp mot det foretrukne som presenteres i programmet og av deltagerne. Selv om det i denne konteksten kan tyde på å forsterke dette, vil jeg likevel trekke fram at kropp og utseende er fenomener som påvirkes av flere aspekter i samfunnet vårt. Det kan tenkes at sammenligning og vurderinger av seg selv som ikke fin nok eller god nok også kan være preget av andre kontekster informantene er en del av.

6 Avslutning

I denne studien har jeg utforsket problemstillingen «Hva er unge jenters opplevelse av å eksponeres for seksuell aktivitet på reality-TV?». Følgende forskningsspørsmål belyste problemstillingen: 1) Hva er ditt forhold til *Ex on the beach*? 2) Hvordan opplever du at valg blir tatt i forhold til sex i *Ex on the beach*? 3) Hva tenker du om holdningene til sex som vises av deltagerne i *Ex on the beach*?, 4) Hva opplever du er normalt i forhold til sex i *Ex on the beach*?, 5) Hvem tenker du er forbilder i ditt liv i forhold til sex?

Funnene viser at unge jenter opplevde blandede følelser, både underholdning og sinne, og provokasjon og empati. De beskrev en opplevelse av å få bedre tanker om seg selv som følge av eksponeringen av *Ex on the beach*, men også frykt for å oppleve ubehag i eget liv.

Informantene viste høy grad av kontekstforståelse, gjennom evne til å skille mellom det de observerer, og eget liv. De gav uttrykk for at de opplevde det som positivt at sex vises fram. Samtidig bekymret de seg for konsekvensene av å eksponeres for sexpress. Opplevelse av stort fokus på utseende og kroppspress bidro til usikkerhet i informantenes eget liv.

Videre i dette kapittelet vil jeg presentere mine vurderinger av begrensninger ved studien. Jeg vil peke på mulige implikasjoner for ulike typer praksis og idéer til videre forskning. Avslutningsvis presenteres noen ord om mine egne refleksjoner og studiens avsluttende kommentarer.

6.1 Mulige begrensninger ved studien

En mulig begrensning kan være min egen forforståelse. Min forforståelse handlet om bekymring for negative opplevelser av eksponering av seksuell aktivitet på reality-TV. Bekymring for at eksponering av bruk og kast-holdning i forhold til mennesker seksuelt, og en frykt for at det man ser ofte eller mye av blir mer normalt. Funnene i denne studien kan se ut til å bekrefte denne forforståelsen. Dette er forsøkt unngått gjennom bevisstgjøring og synliggjøring av alle steg i prosessen som ledet fram til funnene. Jeg vil likevel beskrive det som en mulig begrensning da det er jeg selv som har tatt valg i forhold til spørsmål i intervjuene, valg underveis i prosessen og mine tolkninger i analysen. Dette er eksempler på hvordan jeg som forsker kan ha påvirket data og en annen forsker med en annen forforståelse kunne kommet fram til andre funn.

Studien er kun basert på fire informanter. Selv om kvalitative studier ikke handler om antall, men om dybdekunnskap så vil jeg likevel trekke det fram som en begrensning. Det er mulig at jeg ved å inkludere flere informanter hadde fått et bredere og mer nyansert materiale. Til tross for få informanter vil jeg likevel hevde at opplevelsene kan være gjenkjennbare for flere unge jenter som eksponeres for seksuell aktivitet på reality-TV.

Det var få informanter som meldte seg og det er av interesse å stille spørsmål om hvem disse informantene er. Det kan være de som er mest selvsikre og frempå som melder seg og det kan derfor tenkes at stemmene til unge jenter som ikke er like frempå ikke har kommet fram i studien. Inklusjonskriteriet om å måtte gå på skole, kan ses som en begrensning i studien. Opplevelsene til jenter som ikke går på skolen, og som kanskje har andre livssituasjoner kunne vært annerledes enn de som er presentert her. Informantene jeg valgte å bruke ble rekruttert via sosiale medier. En annen form for rekruttering kunne gitt andre informanter og alternative stemmer kunne blitt gitt plass.

Studiens tema omhandler opplevelser knyttet til seksuell aktivitet. Dette kan være et sensitivt tema for mange. Sensitive tema kan føre til at informantene hadde større utfordringer med å dele det helt ærlige og personlige. Dette kan vurderes som en begrensning da informantene kanskje ikke våget eller ønsket å svare helt ærlig om det de egentlig opplever (Thagaard, T, 2018, s114). Jeg har forsøkt å ta hensyn til dette ved å ikke spesifisere hva jeg spør etter i forhold til sex, men overlot det til informantene å selv definere hva de la i dette begrepet.

Problemstillingen tydeliggjør ikke alderen jeg har forsket på. Unge jenter kan også være yngre jenter og deres stemmer ville kanskje vært annerledes enn det jenter i 18 årsalderen presenterer. Dette kan vurderes som en begrensning i studien da de fire informantene jeg fikk i min rekruttering alle var jevngamle og eldre ungdommer. Studien kan anses som begrensende i forhold til å si noe om unge jenter, da eneste alder som er presentert er rundt 18 år. Stemmene til jenter på for eksempel 16 år kunne med stor sannsynlighet gitt andre og viktige stemmer i studien.

6.2 Implikasjoner for praksis

Min studie kan være et bidrag til familierapifeltet med en utvidet forståelse av hvordan unge jenter opplever eksponering av seksuell aktivitet på reality-TV. Studien vil kunne ha relevans for terapeuter som jobber innen psykisk helsevern, helsesykepleiere, lærere og andre som møter ungdommer i ulike situasjoner. Selv om konteksten for denne undersøkelsen kan ses som smal, mener jeg det er overførbart til andre TV-programmer og digitale konsepter som vokser fram i ulike medier. Ungdom eksponeres for mange ulike medier og denne studien kan fortelle noe om hvilke opplevelser unge jenter kan kjenne på. Med denne kunnskapen kan flere samtaleemner være aktuelle å undersøke sammen med ungdommer.

For at ungdommer skal få kjennskap til denne studien vil jeg videre forsøke å få studien presentert i populærvitenskapelig form, som for eksempel en kronikk eller lignende, i relevante medier. Det kan føre til at ungdommer selv vil lese, reflektere og dele dette bidraget på sine sosiale medier.

6.3 Implikasjoner for forskning

Gjennom arbeidet med denne studien har det dukket opp mange temaer av interesse. Det kunne vært interessant og undersøkt hvordan eksponering for seksuell aktivitet på reality-TV oppleves for gutter. En studie med informanter som ikke har debutert seksuelt kunne vært spennende for å undersøke hvilke opplevelser de har i forhold til denne eksponeringen, kanskje de ville la seg påvirke ulikt? Det kunne vært nyttig å ha utført oppfølgingsintervju med mine informanter fra denne studien for å undersøke om de har andre opplevelser en tid etter, «Hva tenker de i dag?». Det kunne vært av betydning å forske på hvordan «hjelpere» i form av terapeuter, helsesykepleiere, lærere og andre kommuniserer og eventuelt «ikke kommuniserer» med ungdommer om tema knyttet til seksualisering i ulike medier.

6.4 Refleksjoner og avsluttende kommentarer

Seksuell aktivitet på reality-TV og andre medieplattformer er et stort felt som jeg tror vi bare har sett begynnelsen av. Utviklingen, slik jeg ser det, har gått raskt og seksuell aktivitet på TV vil jeg tro at er kommet for å bli. Medias påvirkning, samt stadig nye

konseppter som utvikles, gjør at det kan tenkes at dette fenomenet vil være en del av vårt samfunn fremover. Forskningsbidrag på dette området tenker jeg vil være viktige bidrag fremover innenfor både familierapifeltet og psykisk helse.

Gjennom arbeidet med studien har jeg fått møte fire unge jenter som har bidratt til å rette fokus på viktige dagsaktuelle fenomener. Jeg håper at jeg har klart å ivareta deres stemmer og at tolkningene mine har klart å fange opp essensen i det de har forsøkt å formidle til meg. Jeg har lært mye gjennom prosessen med denne studien. Lærdom i forhold til faglig utvikling, akademisk skriving og lærdom om meg selv som menneske. Jeg er blitt enda mer engasjert i dette temaet, og tankene og undringene mine er større og bredere enn noen gang. Jeg vil fortsette å følge denne utviklingen og er spent på hvordan fremtiden ser ut i forhold til hva mediene skaper, hvordan seksualitet fremstilles og hva det gjør med oss som mennesker.

Litteraturliste

- Almås, E. (2004). *Sex og sexologi*. Universitetsforlaget
- Anderson, H. (2003). *Samtale, språk og terapi – et postmoderne perspektiv* (1. utg.). Hans Reitzels Forlag
- Arnseth, H. Bucher, T. Enli, G. Hontvedt, M. Kløvstad, V. Maasø, A. Storsul, T. Institusjon for medier og kommunikasjon. Forsknings – og kompetansenettverk for IT i utdanning (ITU). (2008). *Nye nettfenomener. Staten og delekulturen*.
<https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/27241/RapportNyeNettfenomener.pdf?sequence=1&isAllowed=yreferanselisten>
- Ask, K og Søraa, R. (2021). *Digitalisering: Samfunnsendring, brukerperspektiv og kritisk tenkning*. Fagbokforlaget.
- Bostad, T. Paulsen, T. Røyert, H. (2020, 14. oktober). *Holdninger*. NDLA.
<https://ndla.no/nb/subject:24/topic:1:183732/topic:b6562a48-8510-46b3-a0d2-b53dd9da349f/resource:1:25440?filters=urn:filter:777ae87e-ca79-4866-920a-115cfeb7bbe1>
- Breivik, J og Hylland, E. (2006). *Normalitet*. Universitetsforlaget.
- Dallos, R. og Vetere, A. (2005). *Researching Psychotherapy and Counselling*. Open University Press.
- Enli, G. (2018, 20. februar). *Reality-TV*. Store norske leksikon. Hentet 12. april 2022 fra <https://snl.no/reality-TV>
- Ertesvåg, O og Ording, O. (2018, 18. september). «Slik fant de deltakere til Ex on the beach» https://www.nrk.no/kultur/slik-fant-de-deltakere-til-_ex-on-the-beach_-1.14207848
- Foucault, Michel. (1999). *Seksualitetens historie* (1. overs.). Espen Schaaning. Pax forlag.
- Gergen, K. J. (2010). *En invitasjon til social konstruksjon* (2. utg.). Mindspace
- Godson, S. (2002). *Sexboka*. Gyldendal Fakta.
- Heggen, K, Jørgensen, G og Paulgaard, G. (2003). *De andre. Ungdom, risikosoner og marginalisering*. Fagbokforlaget.
- Haavet, Ole Richard (2005). *Ungdomsmedisin*. Universitetsforlaget
- Hårtveit, H og Jensen, P. (2004). *Familien – pluss en. Innføring i familieterapi*. Universitetsforlaget AS
- Hegge, B. (2018). *Med hjerte for seksualiteten.*: Hertervig Forlag.
- Hølge – Hazelton, B. (2003). *Perspektiver på ungdom & krop*. Universitetsforlag.
- Jensen, P. (2009). *Ansikt til ansikt*. (2. utg.). Gyldendal akademisk.

- Jensen, P. og Ulleberg, I. (2011). *Mellom ordene: Kommunikasjon i profesjonell praksis*. Gyldendal akademisk.
- Kvalem Lundin, I. og Wichstrøm, L. (2007). *Ung i Norge: Psykososiale utfordringer*. Cappelen Forlag AS
- Kvellido, Ø. (2008). *Oppvekst: Om barns og unges utvikling og oppvekstmiljø*. Gyldendal Akademisk.
- Langdridge, D. (2006). *Psykologisk forskningsmetode. En innføring i kvalitative og kvantitative tilnærminger*. Fagbokforlaget.
- Normann-Eide, T. (2020). *Følelser. Kjennetegn, funksjon og vrangsider*. Cappelen Damm Akademisk
- Nygren, P. og Skårderud, F. (2008). Mentalisering som sosial kompetanse hos barn og unge. I P. Nygren og H. Thuen (Red.), *Barn og unges kompetanseutvikling* (s. 197-209). Universitetsforlaget.
- Pedersen, W. (2005). *Nye seksualiteter*. Universitetsforlaget
- Rustad, G (2016). Paradise Hotel – en reality-situasjonskomedie-såpeopera – En historie om reality-fiksjonsgrenhybridisering. *Norsk medietidsskrift 2016* (vol 23, utg.4) ss 1-19. DOI: 10.18261/issn.0805-9535-2016-04-04.
- Smith, J. A., Flowers, P. og Larkin M. (2009). *Interpretative Phenomenological Analysis. Theory, Method and Research*. SAGE Publications Inc.
- Stanicke, E., Stanicke, E. I. & Strømme, H. (2021). Moderne psykoanalytisk terapi. I P. E. Binder, L. Lorås & F. Thuen (Red.), *Håndbok i individualterapi* (s. 197-208). Fagbokforlaget
- Steinnes, K. K og Teigen, F.H (2021) Sårbare bilder på sosiale medier. En studie om billedelingskultur, kommersielle påvirkninger og kritisk medieforståelse blandt ungdom. (SIFO-rapport-17-2021). Forbruksforskningsinstituttet SIFO. <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/11250/2990934>
- Teigen, K. (2020, 31. august). *Opplevelse*. Store norske leksikon. <https://snl.no/opplevelse>
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitative metoder* (5.utg.). Fagbokforlaget.
- Utforsksinnet. (2018, 21. september). *Moralsk utvikling – Kohlbergs teori*. Utforsksinnet. Hentet: 23. April 2022 <https://utforsksinnet.no/moralsk-utvikling-kohlbergs-teori/>
- Wikipedia. (2022, 23. april). *Ex on the beach (Norge)*. Wikipedia. [https://no.wikipedia.org/wiki/Ex_on_the_Beach_\(Norge\)](https://no.wikipedia.org/wiki/Ex_on_the_Beach_(Norge))
- Øfsti, A. (2010). *Parterapi. Kjærlighet, intimitet og samliv i en brytningstid*. Universitetsforlaget.

Øfsti, A (2017) *Diskursive perspektiver i parterapi*. I.A Ottar Ness (Red), Håndbok i parterapi (s. 299 – 310). Bergen: Fagbokforlaget

Aagre, W. (2014). *Ungdomskunnskap. Hverdagslivets kulturelle former*. Fagbokforlaget.

Jeg trenger din stemme ☺

Vil du delta i et forskningsprosjekt?

Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponering for sex på reality-TV?

Bakgrunn og formål

Mitt navn er Berit Elise Mæland. Jeg er utdannet med bachelor i arbeidsorganisasjonspsykologi, videreutdanning i vold i nære relasjoner og å møte traumeutsatte. Jeg er nå masterstudent i Familierapi og systemisk praksis på VID i Oslo.

Mitt ønske med denne masteroppgaven er å bidra til økt kunnskap og mer fokus på ungdommers livsverden. Jeg ønsker i min oppgave å undersøke hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality-TV. TVprogrammet denne studien ønsker å rette fokus på er *Ex on the beach*.

Kriteriene for å melde seg er følgende:

- **Du må være jente mellom 16 – 18 år**
- **Du må gå på skole**
- **Du må ha sett minimum en hel sesong av *Ex on the beach***

Hva innebærer deltakelse i studien?

Prosjektet innebærer at jeg som forsker skal intervju 4 jenter. Deltagelse innebærer å stille til intervju av ca. 1 times varighet. Spørsmålene i intervjuet vil omhandle dine opplevelser, tanker og meninger i forhold til seksualitet og *Ex on the beach*. Intervjuet vil foregå der du måtte ønske og jeg vil bruke lydopptak under intervjuet.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Alle personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Når resultatene av intervjuene skal publiseres i masteroppgaven, anonymiseres all data slik at deltakerne ikke vil kunne gjenkjennes i publikasjonen. Eventuelle sitat fra samtalen gjengitt i masteroppgaven vil bli anonymisert.

Frivillig deltakelse

Basert på de som melder sin interesse og kvalifiserer kriteriene nevnt ovenfor, så vil det være et tilfeldig utvalg på 4 personer. Dersom du blir en av de tilfeldig utvalgte så kan du når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli slettet og makulert.

Dersom du har spørsmål om studien, kan du ta kontakt med undertegnede på telefon: 48134288, mail: berit_em@hotmail.com. Eller kontakte min veileder Anne – Berit Østvik tlf: 92690035.

Ønsker du å delta?

Send meg en SMS på 48134288 eller en mail på berit_em@hotmail.com.

Med vennlig hilsen Berit Elise Mæland

Del gjerne innlegget 👍

Jeg trenger din stemme 😊

Vil du delta i et forskningsprosjekt?

Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality-tv?

Tv programmet denne studien ønsker å rette fokus på er "Ex on the beach".

Kriteriene for å melde seg er:

- ✓ Du må være jente mellom 16 – 18 år
- ✓ Du må gå på skole
- ✓ Du må ha sett minimum en hel sesong av "Ex on the beach"

Deltagelse innebærer å stille til intervju - ca 1 times varighet.

Alle personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt.

Ønsker du å delta?

Send meg en SMS på 48134288, skriv til meg på messenger eller send en mail på berit_em@hotmail.com 😊

MASTEROPPGAVE – Intervjuguide

HVA ER UNGE JENTERS OPPLEVELSE AV Å BLI EKSPONERT FOR SEX PÅ REALITY TV?

Innledning:

- Presentere meg selv
- Presentere formålet med undersøkelsen og gjenta informasjonen som er gitt i introduksjonsbrevet.
- Utforske om informanten har noen spørsmål
- Utforsk/hør ut hva de tenker opplevelse er

Forskingstema	Intervjuspørsmål
Reality-TV – <i>Ex on the beach</i>	(spørsmålene i kursiv er hjelpespørsmål) Hva er ditt forhold til <i>Ex on the beach</i>? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva er dine opplevelser av <i>Ex on the beach</i>?</i> - <i>Hva tenker du om måten sex blir vist og snakket om i <i>Ex on the beach</i>?</i> - <i>Hvilke følelser vekkes i deg når du ser <i>Ex on the beach</i>?</i>
Valg	Hvordan opplever du at valg blir tatt i forhold til sex i <i>Ex on the beach</i>? <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hva tenker du påvirker deg selv til å ta valg i forhold til sex?</i> - <i>Får du noen tanker om deg selv når du ser på <i>Ex on the beach</i>?</i>
Holdninger	Hva tenker du om holdningene til sex som

	<p><i>vises av deltagerne i Ex on the beach?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan stemmer holdninger til sex, presentert <i>i Ex on the beach</i> med dine egne holdninger?
<p>Normalitet i forhold til sex</p>	<p>Hva opplever du er normalt i forhold til sex i <i>Ex on the beach</i>?</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hvordan opplever du det som vises på Ex on the beach i forhold til virkeligheten din?</i> - <i>Hvordan stemmer det som presenteres i Ex on the beach med dine tanker om normalitet? / det du tenker er normalt i forhold til sex (?)</i>
<p>Forbilder i forhold til sex</p>	<p>Hvem tenker du er forbilder i ditt liv i forhold til sex?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan opplever du realitydeltakerne i forhold til det å være forbilder?

Vil du delta i forskningsprosjektet:

HVA ER UNGE JENTERS OPPLEVELSE AV Å BLI EKSPONERT FOR SEX PÅ REALITY-TV?

Bakgrunn og formål

Mitt navn er Berit Elise Mæland. Jeg er utdannet med bachelor i arbeidsorganisasjonspsykologi, har videreutdanning i vold i nære relasjoner og å møte traumeutsatte. Jeg er nå i gang med en master i Familieterapi og systemisk praksis på VID vitenskapelige høyskole i Oslo.

Mitt ønske med denne masteroppgaven er å bidra til økt kunnskap og mer fokus på ungdommers livsverden. Jeg ønsker i min oppgave å undersøke unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality-TV. TV-programmet denne studien ønsker å rette fokus på er *Ex on the beach*.

Dette er en forespørsel om du kan tenke deg å delta i mitt forskningsprosjekt?

Problemstillingen for masteroppgaven er:

Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality-TV?

Ved å delta vil du bidra til å belyse dette temaet ved å dele dine meninger, tanker og opplevelser.

Hva innebærer deltakelse i studien?

Prosjektet innebærer at jeg som forsker skal intervju 4 jenter mellom 16-18 år som går på skole og har sett minimum en full sesong av reality programmet *Ex on the beach*. Deltagelse i studien innebærer å stille til intervju av ca. 1 times varighet. Spørsmålene i intervjuet vil omhandle dine opplevelser, tanker og meninger i forhold til seksualitet og *Ex on the beach*. Intervjuet vil foregå der du måtte ønske og jeg vil bruke lydopptak under intervjuet.

Hva skjer med informasjonen om deg?

Alle personopplysninger vil bli behandlet konfidensielt. Undertegnede og undertegnede sin veileder Anne-Berit Østvik er de eneste personene som vil ha tilgang til personopplysningene. Lydopptaket vil bli transkribert av en profesjonell. Personopplysningene og lydopptak oppbevares innelåst i skap og på PC med passord. Når resultatene av intervjuene skal publiseres i masteroppgaven, anonymiseres all data slik at deltakerne ikke vil kunne gjenkjennes i publikasjonen. Eventuelle sitat fra samtalen gjengitt i masteroppgaven vil bli anonymisert.

Prosjektet skal etter planen avsluttes 01.06.2022. All innhentet og lagret data vil destrueres innen 01.12.2022.

Frivillig deltakels

Jeg har fått din kontaktopplysning via sms/e-post etter at skolen har sendt ut forespørsel/ gitt informasjon om at de som kunne tenke seg å være med i min studie ville melde seg. Eller du har selv tatt kontakt etter at informasjon om prosjektet ble delt på sosiale medier. Basert på de som har meldt seg er det et tilfeldig utvalg på fire personer, hvor du ble en av dem.

Det er frivillig å delta i studien, og du kan når som helst trekke ditt samtykke uten å oppgi noen grunn. Dersom du trekker deg, vil alle opplysninger om deg bli slettet og makulert.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke opplysninger vi behandler om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene
- å få rettet opplysninger om deg som er feil eller misvisende
- å få slettet personopplysninger om deg
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Dersom du har spørsmål om studien, kan du ta kontakt med undertegnede på telefon: 48134288, mail: berit_em@hotmail.com. Eller kontakt min veileder Anne-Berit Østvik (ansatt VID) tlf: 92690035.

Kontaktopplysning til VIDs personvernombud: Nancy Yue Liu:
personvernombud@vid.no / nancy.yue.liu@diakonhjemmet.no tlf; 93856277

På oppdrag fra VID vitenskapelige høgskole har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen Berit Elise Mæland

Vedlegg 5: Samtykke til deltakelse i studien

SAMTYKKE TIL DELTAKELSE I STUDIEN

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet: Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality-TV?, og har fått anledning til å stille spørsmål.

- Jeg samtykker til å delta i intervju
- Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles fram til prosjektet er avsluttet

---

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Oppdrag transkribering

Avtale mellom Berit Elise Mæland og Kaja Solberg Idsø

Kaja Solberg Idsø plikter å behandle opplysningene/data fra lydfil konfidensielt og slette alle opplysninger/data etter at oppdraget er utført. Berit Elise Mæland plikter å betale for oppdraget når transkripsjonene er mottatt. Informantene er kjent med at lydfilene sendes til profesjonell transkribering.

Signert underskrift 16.12.2021

Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality-TV?

STEG 1: Lesing og re-lesing – Fange det overordnede meningsinnholdet

Mine egne refleksjoner etter gjennomgang av intervjuene: **Hva ser jeg?**

Intervju 1:

- underholdende og morsomt, reagerer på oppførsel, hvordan de behandler hverandre, bruker hverandre. utnytter følelser hos hverandre. Kjenner på skuffelser og blir satt ut. Lurer på om mennesker er sånn mot hverandre i virkeligheten? Kjenner på sinne og irritasjon. Undringer over hvordan folk behandler hverandre. Ser at de ødelegger for hverandre, snakker stygt, jeg får vondt av de som blir utsatt for det. Jeg håper ikke folk skal være slik mot meg. (bekymring). Tenker at de som er med er ekstreme og at det handler jo om å lage drama (kontekst). Jeg tar det ikke helt seriøst (forståelse av konteksten/forventningene). Tror folk kan tenke at det er greit å holde på sånn på ekte. Ser at andre blir såret. Blir ikke ukomfortabel av å se sex på tv. Tenker at de velger ut fra om de kan få noe bedre. Det er det som er rundt jeg reagerer på, hvordan de behandler hverandre. Det er løye å se drama, samtidig som jeg får vondt av dem. Tanker om eget liv: kommer jeg til å bli brukt av andre? Byttet ut? (usikkerhet). Kjenner på følelser av spenning og det å få vondt av deltakere. Alle skal ligge med alle (diskurs), bytter ut hvis de får noe bedre. Mye fokus på kropp og utseende. Føler meg bedre enn de, jeg ville ikke gjort som de gjør. Ser på kroppene, legger merke til at de er tynnere, større lepper og sånne ting. Tenker jeg har bedre verdier enn de. Ser hvilke mennesker de vil ha med i programmet, de som lager mye drama. Lager de ikke drama så er det ut (forventninger). Noen holdninger oppleves bra, at de er litt skeptiske til sex på tv, men flere er sånn at de bytter hverandre ut. Jeg tror mennesker kan tenke at de ikke er gode nok, at de gjør ting feil. De skal jo bare finne seg en for kvelden og ligge sammen, det virker ikke så personlig. Føler det er annerledes her hjemme. Det er jo noen som bytter ut hverandre hele tiden, men det blir kanskje ikke sett like mye på, ikke så ekstremt. Synes det er sykt at de ligger med så mange. Føler ikke at guttene har så mye respekt for jentene, de tenker kun på seg selv. De blir roset og får "bra jobba". Virker som om de synes det er kult å ligge med flest mulig. Virker som om de de ligger med bare er et tall, og ikke noe mer. Kjenner igjen at det er drama hjemme også, men ikke like ekstremt. Morsomt å se når folk krangler, men ikke når jeg får vondt av dem. Det er jo sex og drama det er fokus på, og drikking. Deltagerne virker litt dumme. Det er mye fokus på kropp, bra at de har hatt mange med naturlige pupper denne sesongen. En del har mye i leppene. Når jeg ser at de ikke har så gode personligheter så tenker jeg egentlig ikke så mye positivt om de. Tror de har et stort ego og tenker mye på seg selv. De sier hele tiden at de gjør som de vil og bytter ut folk hele tiden. Men man vet jo at folk gjør det i virkeligheten også. Synes de er dårlige forbilder, de kan jo være forbilder for noen med tanke på kropp og hvordan de ser ut. Noen har noe bra å komme med. Noen tenker nok at verden er sånn som dette. De får jo frem at sex er naturlig, og

det er jo det. Jeg føler mer på det som er rundt, at det er negativt. Om folk vil ligge med mange så dømmes ikke jeg de for det. Jeg klarer å se at det som er der inne ikke er normalt.

Mine refleksjoner/ hva ser jeg?: Informanten virker berørt av drama og måten man snakker og behandler hverandre på, det som skjer før og etter sex. Sex i seg selv er ikke noe jeg oppfatter at informanten er så opptatt av. Å se sex er noe hun ser på som naturlig. Jeg opplever at informanten uttrykker noe bekymring i forhold til om mennesker kan være sånn i virkeligheten.

Vedlegg 8: Steg 2/3/4 analyse

Analyse steg 2/3/4 Grønn = Guro

<p>Hva er det det handler om? Hva er det uttrykk for? Hva er det de sier? Hva blir jeg spesielt opptatt av? Meningsfortetning (mine) og "in vivo codes" – direkte sitat som er gull!</p>	<p>Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality tv? Transkripsjon</p>	<p>Refleksjoner koblinger til eksisterende teori</p>
<p>16/17. informanten opplever det morsomt og blir samtidig satt ut av det hun ser/opplever. Opplever å reagere på hvordan mennesker behandles og hvordan de bruker hverandre.</p> <p>20/21/23. Informanten opplever at menneskene hun observerer bruker personer for sex og at ikke bryr seg om følelsene til andre for å oppnå det de ønsker. Følelser utnyttes. Hun opplever å bli satt ut av det hun ser.</p>	<p><u>16</u> <u>Altså</u>, det er jo løye, men jeg blir jo litt satt ut av noen sin oppførsel; hvordan de kan behandle</p> <p><u>17</u> <u>hverandre</u> og hvordan de til en viss grad bruker hverandre.</p> <p><u>18</u> <u>Kan du fortelle noe mer om det?</u></p> <p><u>19</u> <u>Altså</u>, det virker som om mange av de er desperate bare på å ha noen – at de bare ikke ... at de</p> <p><u>20</u> <u>bruker</u> personer for at de bare vil ha noen å ha sex med eller ha noen å være med på dagen. At</p> <p><u>21</u> <u>de</u> egentlig ikke bryr seg, at de utnytter følelsene av hverandre.</p> <p><u>22</u> <u>Hva tenker du når du ser det?</u></p> <p><u>23</u> <u>Jeg</u> blir jo ... ikke skuffa – eller jeg blir jo skuffa – men satt ut. Og så tenker jeg på at siden</p> <p><u>24</u> <u>det</u> er jo ordentlige folk – eller ikke ordentlige folk, men virkelige personer – så jeg begynner</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Informanten opplever at ulike følelser aktiveres og menneskesynet hun observerer aktiverer noe i henne. - Informanten gir uttrykk for å kjenne på ulike emosjoner og reagerer i seg selv på det hun observerer. egne emosjonelle reaksjoner av å observere andre. - Informanten forteller om ulike emosjoner og egen frykt samt nysgjerrighet.

<p>39/40. informanten forteller om følelser på vegne av deltagerne, får vondt av og synes synd på deltaker</p> <p>43. Informant gir uttrykk for et håp om å ikke oppleve det samme i eget liv. Men ser samtidig at dette er en annen kontekst og klarer å skille mellom tv produksjon og egen virkelighet.</p> <p>44. Tenker at de som har meldt seg på er ekstreme – ute etter drama, en type</p>	<p><u>36</u> Og så kom hun inn og - det var kjempedårlig stemning – og så var hun med andre fordi han</p> <p><u>37</u> hadde vært med andre først, og da ville hun ta hevn og være med andre. Og da prøvde Preben</p> <p><u>38</u> ta hevn og ødelegge for henne på alle mulige måter. Så hang hele gjengen seg på og prøvde å</p> <p><u>39</u> ødelegge for henne, Anette. Og da fikk jeg vondt av henne. Og så snakker de så mye bak</p> <p><u>40</u> ryggen hennes uten at hun får det med seg, og så sitter de og sier de synes synd på henne og</p> <p><u>41</u> sånne ting.</p> <p><u>42</u> <i>Får du noen tanker om deg selv og ditt eget liv når du ser på det?</i></p> <p>· <u>43</u> Ja, jeg håper ikke at det skal bli så tomt i mitt tilfelle; at noen skal oppføre seg sånn mot meg.</p> <p>· <u>44</u> Men så tenker jeg at de som har meldt seg på er – ikke sære, men litt ekstreme – litt ute etter å</p> <p>· <u>45</u> lage litt drama. Og det er jo det programmet handler om; å lage litt drama.</p> <p>· <u>46</u> <i>Hvordan tenker du dette er i forhold til virkeligheten for deg, da - ditt liv?</i></p>	<p>- empati</p> <p>- frykt basert på overføring og det man observerer at andre gjør. Tolkning, samtidig forståelse for ulik kontekst. Og at set er spill og produksjon,</p> <p>- virkelighet - vs spill</p> <p>- kontekstforståelse - egne følelser/emosjoner berøres av å se på andre</p>
--	---	--

Vedlegg 9: Navngivning av hovedfunnene

HVA ER UNGE JENTERS OPPLEVELSE AV Å BLI EKSPONERT FOR SEKSUELL AKTIVITET PÅ REALITY TV?

Vedlegg: koding: ikke relevant koding er her kassert (fjernet)

1. Blandede følelser, fra underholdning til sinne, provokasjon og empati.	2. Bedre tanker om seg selv og samtidig frykt for å oppleve ubehag i eget liv	3. Kontekstforståelse - Skille mellom produksjon og eget liv	4. Bra å se sex, men ikke sexpress	5. Opplevelse av utseende og kroppspress
<p>399. Det er mest lett underholdning for informanten å se programmet.</p> <p>104 - 106. Informanten husker at når hun så det første gang for flere år siden så opplevde hun det drøyt, men også gøy å se på.</p> <p>63 - 66. informanten opplever at det er baksnakking som er drama. De bruker stygge ord. Drama er knyttet til ekskjærestere. Informanten synes ikke språket og hvordan de snakker til hverandre er greit.</p> <p>11. Informanten opplever det litt kjekt å se på dramaet.</p> <p>214 - 215 Informanten opplever at hun kan bli provosert over å se hvordan de er mot hverandre, å få lyst å gripe inn. Hun kan også kjenne på sinne</p>	<p>446 - 453. Informanten tenker at det positive med programmet er refleksjonene om hvordan man ikke skal ende opp.</p> <p>437 - 438. Informanten har tenkt at kanskje andre kan tenke at når de ser at den oppførselen er akseptert i programmet så kan det gjøre at de kan tenke at de kan holde på sånn i eget liv også.</p> <p>430 - 433. Informanten forteller om egne tanker om å ikke ønske å være som de hun ser i programmet. Når de er stygge mot hverandre har hun tenkt at sånn vil ikke jeg være og det har gjort at hun har tenkt mer over seg selv.</p>	<p>315 - 317. Informanten kan kjenne igjen det samme dramaet i eget liv som det som vises på ex on the beach,</p> <p>370 - 372. Informanten tenker at flere av de spiller roller, en slags karakter.</p> <p>330 - 333. Informanten opplever ikke at virkeligheten i eget liv er som inne på ex on the beach. Men festene kan ha noen likheter, men de er nok ikke like drøye. En mildere versjon.</p> <p>173 - 174. Informanten kan oppleve presset om å ha sex i programmet som trist, men tenker at det er konseptet og at det er et reality program som går ut på nettopp det å ha sex. Det gjør det ikke så</p>	<p>346 - 351. Informanten forteller om følelser knyttet til at et er morsomt og løye å se sexscener som eks trekanter og firkanter.</p> <p>246 - 247. Selv tenker informanten at sex ikke bare trenger å være sammen med den rette, det kan også være for å ha det kjekt bare.</p> <p>83 -84. informanten opplever at selve sexen ikke blir fremstilt så drøyt, de viser ikke så mye, sånn skikkelig hvordan det gjøres.</p> <p>173 - 174. Informanten kan oppleve presset om å ha sex i programmet som trist</p> <p>377 -379. Informanten tenker at det er bra at det vises at sex er naturlig og vanlig, men noe er for ekstremt. Folk må vite at de kan ha andre typer sex.</p> <p>430 - 431. Informanten ser programmet fordi hun synes det er underholdende, og det kan være kjekt å få litt tips i</p>	<p>389 - 391. Det negative informanten kan huske å ha kjent på etter ha sett programmet er følelser omkring eget utseende og usikkerhet i forhold til det.</p> <p>361 - 363. Informanten opplever at det er utseende som er den avgjørende faktoren for valget av sexpartner i ex on the beach. Det er veldig få som trekker frem at de synes noen har en fin personlighet.</p> <p>204 - 213 Informanten tenker at spesielt unge kan tenke at de deltagerne er veldig fine og at de selv vil se sånn ut. Og samtidig forsterkes det når man ser at det er de jentene guttene velger. Informanten forteller om jenter på sin egen alder som også gir uttrykk for at de påvirkes av deltagerne og ønsker å endre på utseende sitt for å se mer ut som jentene i dette programmet.</p>

Vurdering

Referansenummer

140821

Prosjekttittel

Hva er unge jenters opplevelse av å bli eksponert for sex på reality tv?

Behandlingsansvarlig institusjon

VID vitenskapelige høyskole / Fakultet for sosialfag / Fakultet for sosialfag Oslo

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Anne - Berit Østvik , anneberit.oestvik@gmail.com, tlf: 92690035

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Berit Elise Mæland , berit_em@hotmail.com, tlf: 48134288

Prosjektperiode

01.05.2021 - 01.12.2022

Vurdering (3)

18.11.2021 - Vurdert

Vi viser til endring registrert 15.11.2021. Vi kan ikke se at det er gjort noen oppdateringer i meldeskjemaet eller vedlegg som har innvirkning på NSD sin vurdering av hvordan personopplysninger behandles i prosjektet.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Kontaktperson hos NSD: Henriette N. Munthe-Kaas

Lykke til videre med prosjektet!

06.10.2021 - Vurdert

NSD har vurdert endringen registrert 05.10.2021.

Vi har nå registrert 01.12.2022 som ny sluttdato for behandling av personopplysninger.

Vi gjør oppmerksom på at ytterligere forlengelse ikke kan påregnes uten at utvalget informeres om forlengelsen.

Videre er det endret litt på tittel i prosjektet, endret noen av spørsmålene som skal stilles og gitt mulighet til elektronisk samtykke. Disse endringene har ikke innvirkning på NSD sin vurdering datert 04.08.2021 av hvordan personopplysninger behandles i prosjektet.

NSD vil følge opp ved ny planlagt dato for prosjektslutt for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Kontaktperson hos NSD: Henriette N. Munthe-Kaas

Lykke til videre med prosjektet!

04.08.2021 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen vil være i samsvar med personvernlovgivningen, så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjema med vedlegg 4.8.2021. Behandlingen kan starte.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige personopplysninger og særlige kategorier av personopplysninger om seksuelle forhold eller seksuell orientering frem til 1.7.2022.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 nr. 11 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse, som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

For alminnelige personopplysninger vil lovlig grunnlag for behandlingen være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

For særlige kategorier av personopplysninger vil lovlig grunnlag for behandlingen være den registrertes uttrykkelige samtykke, jf. personvernforordningen art. 9 nr. 2 bokstav a, jf. personopplysningsloven § 10, jf. § 9 (2).

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle

formålet.

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

NSD vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilken type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare status for behandlingen av personopplysninger.

Kontaktperson hos NSD: Lasse Raa

Lykke til med prosjektet!